

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. 34

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΕΛΦΕΩΡΓΗ 27^Α ΑΘΗΝΑΣ

28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1925

ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ (ΑΡΙΘΜΟΣ 34) ΕΙΝΕ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΠΟΥ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΗ ΠΛΗΡΩΣΑΝΤΑΣ ΕΙΣΕΤΙ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΩΝ. ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΗΣ ΤΟ **“ΔΙΔ. ΒΗΜΑ”**, ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΑΣ ΤΗΝ 40ΔΡΑΧΜΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΩΝ Θ' ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Οἰκονομικοῦ ζητήματος ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας παρὰ τὴν ἀπρόοπτον καὶ ἀδικαιολόγητον ἐσωτερικὴν ἀντίδρασιν τὴν ὁποίαν ἀντιμετώπισε δὲν παρέλειψε νὰ προβῆ εἰς τὰς ἀκολουθούσας προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας. Ἐν πρώτοις ἀνέπτυξεν εἰς σημαίνοντας πολιτικοὺς παράγοντας, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των γνωρίζουν καλῶς τὰ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου καὶ ἐπέτυχεν ὄχι μόνον νὰ ἀναγνωρισθῶσιν αὐταὶ ὡς δίκαιαι ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποστηρικθῶσιν ἀρμοδίως ὅπου ἔπρεπε. Τὰς ἐνεργείας ταύτας ἐπηκολούθησεν ἡ ἐπίδοσις τοῦ σχετικοῦ ὑπομνήματος. Ὁ ἀνασχηματισμὸς ὅμως τῆς Κυβερνήσεως ἔκαμε τὴν Διοίκησιν νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐνεργείας τῆς καὶ παρὰ τῶν νέω Ὑπουργῶ ὅστις κατ' ἀρχὴν ἀνεγνώρισεν ὡς δικαίας τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου. Λόγω ὅμως τῆς ἀδυναμίας ἐξευρέσεως ἀμέσως πόρων καὶ τῆς ἐπικειμένης διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἐδήλωσεν ὅτι διὰ τὴν τεχνικὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος θὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν χρόνον τοῦτον διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς νὰ εἰσηγηθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ σύλλογοι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐργασθῶν μεθοδικῶς, ἀνευ θορύβου καὶ ἀποτελεσματικῶς πλησίον τῶν

τοπικῶν πολιτικῶν παραγόντων διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ὑποστήριξιν τῶν δικαίων ἀπόψεων τοῦ Κλάδου.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΕΚΛΟΓΗ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οἱ σύλλογοι Κορινθίας, Θηβῶν, Δαρδανίας, Σουφλίου, Δήμων, ὅτινες ἐκληρώθησαν κατὰ τὴν Ζ' Γενικὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν ἀνάδειξιν ἐποπτικῶν Συμβούλων κατὰ τὸ ἔτος 1925-1926 εἰδοποιοῦνται ὅπως συνέλθωσιν εἰς συνέλευσιν τὸ ταχύτερον πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσώπου των διὰ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συμφώνως μὲ τὸ ἀρθρ. 21 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Διδ. Ὀμοσπονδίας. Παρακαλοῦνται δὲ ἅμα τῇ ἐκλογῇ νὰ μᾶς γνωρίσωσιν ἐγκαιρῶς τὰ ὄνόματὰ τῶν ἐκλεγέντων διὰ νὰ ἀναγγελλώμεν ταῦτα διὰ τοῦ «Διδ. Βήματος».

ΓΕΓΟΝΟΤΑ-ΚΡΙΣΕΙΣ

ΟΙ ΕΝΟΧΟΙ

Ἀπὸ ἑνα χρονογράφημα τοῦ Φορτούνιο, ἄγραμμένο μὲ βαθὴ κοινωνιολογικὴν πνεύμα ἀπ' ἀφορμὴ τῆς δίκης Μπασιάκου ἀποσπῶμεν τὴν ἐκλούθη παραπομπή:

«Διαβάσεινας κοινὴ ἀπλῶς τὰ πρακτικὰ τῆς δίκης τοῦ Μπασιάκου πόδους κατηγορουμένους δὲν διαβλέπει, τοὺς ὁποίους ὅμως δὲν βλέπει καθόλου τὸ εἶδόν τινος... Ὅριστε πρῶτα-πρῶτα οἱ κύριοι δάσκαλοι του. Ἐγὼ τοὺς διακρίνω νοερῶς πῶς ἀπὸ τὸν πένθιμον πάγον τοῦ στρατοδικείου.

— Ἐκωθῆτε ἀπάνω, κατηγορούμενοι! Ναι, δὲ ὅς μιλάτε! Γιατὶ κάνετε πῶς δὲν καταλαβαίνετε; Ἐκωθῆτε ἀμέσως καὶ ἐξηγησάτε μὰς πῶς αὐτὸς ὁ νέος γνωρίζει ἀνάγνωσιν, γραφὴν, πραγματογνωσίαν, ἀριθμητικὴν καὶ ὅμως ἀγνοεῖ τί θὰ πῇ ἐργασία καὶ (ἢ μὲ ὑπόθετον ἐπιχειρήσεις) — Πῶς εἶπατε, παρακαλῶ; Φύσιν πονηρὰν μεταβάλλει οὐ ράδιον; δὲν τ' ἀφίνετε, λέω γὰρ, τὰ δασκαλίστικα! Ἄν φαντάζεσθε ὅτι ὁδὸς ἔχουν ἐκεῖ πέρα νὰ μπαίνειτε τὰ παιδιὰ τὸ ἄλφα-ὄμπα ὁδὸς γιλαδῶν. Ἡ δουλειὰ ὁδὸς εἶνε νὰ φτιάσετε ἀνθρώπους. Τί λέτε τώρα γιὰ τοῦτον ὁδὸ; Εἶνε δὲ ἀριστοτέργημα ὁδὸς! Πρὶν προφθάσῃ ν' ἀρχίσῃ καλὰ-καλὰ νὰ (ἢ ἐκμπερδεθε τὸν πληθύνον του γιὰ πᾶράδες! Τί λέτε; Ὅτι δὲν μπορείτε νὰ κάμετε τ' ἀδύνατα; Εἰς τὴν Δανίαν, κύριοι, δὲν ὑπάρχει

αὐτὴ τὴ δειγμὴ μὴδὲς ἀνθρώπος ὁδὸς φυλακᾶς! Καὶ αὐτὸ τὸ χρᾶστον ὁδὸς δασκάλους. Ὑπάρχει — λέτε — διαφορά μεταξὺ λαοῦ καὶ λαοῦ! Ἐδῶ! Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ διαφορά μεταξὺ λαοῦ ὁδὸς εἶνε καὶ λαοῦ ὁδὸς πρεπεὶ νὰ εἶνε! Καθῆστε! Καταδικάζεσθε εἰς δέκα ἐτῶν εἰρκτῆν!»

Η ΒΑΘΥΤΕΡΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Μὰ εἶναι ἔνοχος ὁ δάσκαλος; Ἄν τὸ ἔργο του εἶνε νὰ ἐκφυλάσῃ δὲ ἡπλῆ γραμματοδιδασκαλίᾳ φταίει αὐτός; Ὁ ἐκλεκτός δημοσιογράφος δὲν μπαίνει δὲ λεπτομέρειες. Ἄν μπαίνει δὲ βαθύτερη ἀνάλυσιν θάβλεπε ὁδὸν τὴ βαρετὰ εὐθύνη καὶ φέρει τὸ Κράτος καὶ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, πῶς ἄφοδ εἶδυσαν μὲ τὴν πῶς στυγρὴ ἀδιαφορία καὶ τὴ φτώχεια τὴ φτώχῃ καὶ ἐδέρμαινε τὴν ψυχὴ τοῦ δασκάλου, μετέβαλον τὴν ἐκπαιδευσὶν εἰς μέσον περιθάλψεως παντὸς ἀγράμματοῦ δεομένου ὁλίγων ἐκατοναδράχμων. Ἄλλὰ θὰ ἔβλεπε συγχρόνως δὲ ὁ δημοδιδάσκαλος ἐγκλωπιθεὶς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίαν, τὴν μόνον τιμῆς προδότην καὶ ἀποβλέπει νὰ καταλύσῃ τὴν καλὰ σχολαστικὴν λογικότητα, καὶ νὰ στρέψῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ παιδίου πρὸς τὴν πραγματικὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐκρινὴ ἐργασία, καὶ νὰ τὸ μάθῃ νὰ πνίγῃ τὸ νοσηρὸ ἀτομισμὸν τοῦ ὁδὸς ἀντὶ τὸν καὶ τὴν εὐτυχία τοῦ συνόλου, ἀγωνίζεται, παρὰ τὴν πνεία του, νὰ δώσῃ δὲ, ἢ ὑπορέσει ἀπὸ τῆς δασκαλικῆς ψυχῆς του καὶ ἀπὸ τὴν ἐκφυλισμένην ἐκπαιδευσὶν. Καὶ θὰ ἔβγαζε τότε ὁ Φορτούνιο μὴ ἀλλιώτικην ἀπόφασιν.

ΚΟΘΟΡΝΟΣ

Ὁ «Ἐρμῆς» δὲς 13 Ἰουνίου δύσταίνει ὁδὸν κλάδου νὰ μετάδῃ ἐνεργῶς εἰς τὰ ἐπικείμενα κρίσιμα γεγονότα (δὲν εἶνε αὐτὰ ἄρα γε!) τὰ ὁποῖα καὶ ἐπικρατοῦντα θὰ διαμορφώσων ὁριστικώτερον (ἀδίκον) τὴν ὁδὸν μας πολιτικὴν κατάστασιν. Ὁ ἴδιος ὁ «Ἐρμῆς» δὲς 20 Ἰουνίου ὑποστηρίζει δὲ τὸ κλάδος γιὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα... δὲν πρέπει νᾶχει καμμιὰ γνῶμην δικήν του, ἀλλὰ νᾶχῃ τὴ γνῶμην τοῦ ἐκάστοτε κρατοῦντος πρῶτος, ὅ ἔστι ἄνευ κῆρυκος, διότι «εἶναι μισθωτός» καὶ ὁδὸν τέτοιος (δὲν πωλημένος ὁδὸν.) δὲν δικαιούσται νᾶχῃ γνῶμην δικήν του, ἐνῶ ὁ Καραγιάννης ἔχει ὁδὸν τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα. Ἄλλως τε τί θέλει νᾶχῃ γνῶμην ὁδὸς ἐκπαιδευτικὰ καὶ... δὲν εἶναι δικὴν του δουλειὰ, ἀφοῦ δὲ τοῦ προφέρεται ἡ εὐκαιρία νὰ δρᾶσῃ τὴν πολιτικὴν, καὶ φαίνεται, εἶναι ἡ δουλειὰ του πάντοτε κατὰ τὸν ἀμύμητον «Ἐρμῆν».

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΛΑΜΨΑ ΔΙΑ ΤΟ ΘΟΡΥΒΩΔΕΣ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΣΛΕΙΟΥ

Ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας συνεπῆς πρὸς τὴν δέησιν τὴν ὁποίαν ἔλαμε εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 32 φύλλον τοῦ Διδ. Βήματος οὐκ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀναμείνῃ τὸ πόρισμα τῶν ἀνακρίσεων διὰ τὸ ζήτημα τῶν τριῶν διδασκάλων τοῦ Μαρασλείου, καὶ ὅπως διαφωτισθοῦν πλήρως οἱ συνάδελφοι ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, διὰ τὸ ὁποῖον τόση προσπάθεια κατεβλήθη ὑπὸ ὀρισμένων ἀτόμων ἐν τῇ τύπῳ πρὸς διασφύρασιν τῆς μεταρρυθμιστικῆς ἐργασίας, δημοσιεύει ὁλοκλήρως τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς δλης αὐτῆς ὑποθέσεως κ. Λάμψα, ἵνα οἱ συνάδελφοι μορφώσονται γνῶμην τῶσον διὰ τὸν χειρισμὸν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως τῆς Ὀμοσπονδίας ὅσον καὶ διὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐδημοουργήθη ἡ ἀδικαιολόγητος θόρυβος καὶ ἐξεμταλλεῖσθῃ ὑπὸ ὀρισμένων κώκλων γνωστῶν διὰ τὴν ἀντιδρασίν των εἰς κάθε προοδευτικὴν κίνησιν.

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 22569 ἐπίσημ. διαταγὴν Ὑμῶν, ὅπως ἐνεργήσω ἀνακρίσεις ἐπὶ τῶν καταγγελλομένων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μαρασλείου διδασκαλοῦ τῆς Δ. Δημ. Ἐκπαιδύσεως Ἀθηνῶν κ. Α. Δελημούζου κατὰ τῶν ἐν τῇ προτύπῳ Δημ. σχολείῳ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διδασκαλοῦ ὑπερηκούσαν δημοδιδασκάλων κ. Δημητρακοπούλου, Γ. Γεννηματὰ καὶ Κ. Κάμμα, δι' ἃ οὗτος 1) προτείνει διὰ τῆς συνημμένης τῆ διαταγῆ Ὑμῶν διαδιδασκόμενης μοι ὑπ' ἀριθ. 458 φρέσιν αὐτὸ τὴν εἰς ἄλλα σχολεῖα ἀμεσον μετᾶθεσιν τῶν δημοδιδασκάλων τούτων 2) παρακαλεῖ διὰ τῆς δημοῦς διαδιδασθείσης μοι ὑπ' ἀριθ. 94 ἀναφορᾶς του, ὅπως διευκρινισθῇ ἡ ὄλη ὑπόθεσις ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, ἐξαιρηθῆσθῇ δὲ οὕτως, ἂν ἐνδεικνύεται καὶ ἡ ἐπιβολὴ κειραρχικῆς ποινῆς εἰς τοὺς εἰρημῶνους δημοδιδασκάλους, ἂν δὲν ἐπιθυμῆ οὗτος νὰ ἐπιβῆλῃ, παραιτούμενος τοῦ ὅπῳ τοῦ νόμου χορηγούμενου εἰς αὐτὸν σχετικῶν δικαιωμάτων, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς Ὑμᾶς τὸ πόρισμα τῶν ἀνακρίσεων τὰς ὁποίας διεξήγαγον, συνοποβάλλω ἅμα καὶ τὰς καταθέσεις τῶν ἀνακριθέντων.

Ἀφορμὴν εἰς τὴν γένεσιν τῆς δλης ὑποθέσεως ἔθεσαν αἱ κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ προσωποῦ τοῦ Μαρασλείου διδασκαλοῦ τῆς 26 Μαρτίου 1925 ἐπιτεθεισῆς ὑπὸ τῆς καθηγητρίας αὐτοῦ κ. Γ. Ἰμβριώτου ἀπέψεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας αὐτὴ ἐξετάζει τὴν ἐν τῇ Γ' τάξει τοῦ διδασκαλοῦ διδασκομένην Εὐρωπαϊκὴν Ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἰδίᾳ δὲ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτῆς, ἀπέψεις, αἵτινες ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τῶν προσηρμένων δημοδιδασκάλων ὡς μὴ ἐθνικαί.

Αἱ ἀπέψεις αὗται κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἰδίας καθηγητρίας διετυπώθησαν ὡς ἐξῆς περίπου: Ἐπειδὴ δὲν θεωρῶ, ὅτι τὴν ἀνθρώπινον ἐξέλιξιν δίκαιε ἢ ἀπόλυτος ἰδία οὐτε οἱ μεγάλοι ἄνδρες δημιουργοῦν τὴν Ἱστορίαν σύμφωνα μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴν μου πεποιθήσιν ἔθεσα δαυρήτητα περισσοτέραν ἐπὶ ὀικονομικῶν παράγοντα μετὰ συντελεστὰς τοὺς λοιποὺς παράγοντας. Διὰ τοῦτο ἡ Γ' τάξις ἀνέλαβε νὰ μελετήσῃ τὰ αἰτία τῆς

πτώσεως τοῦ φρουδαλισμοῦ καὶ νὰ ἐξιόρῃ τὰ αἰτία τὰ δημιουργήσαντα τὴν νέαν τάξιν, τὴν κληθεῖσαν ἀστικὴν. Ἐπειτα ἐτέθη τὸ ἐρώτημα, ποῦ θὰ ἐλάβρανε ἀπάντησιν εἰς τὸ τέλος δλης τῆς ἱστορικῆς περιόδου: «ἢ νέα τάξις, ποῦ γεννᾶται, ποιάς νέας μορφῆς θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πολιτικόν, κοινωνικόν καὶ ἠθικόν βίον;». Τὸ ἐρώτημα παρέμεινεν καὶ ὅταν εἰσῆλθομεν μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1453 μ. Χ. «Διαγράφεται ἐν Ἑλλάδι ἀνελεῶς διαφωρητικὴ ἱστορικὴ ἐξέλιξις;». Ἀνεγνώσαμεν τὴν ζωὴν τῶν ναυτικῶν καὶ ἔμπορικῶν κοινοτήτων, εἰδομεν τὴν διὰ τοῦ 17ου αἰῶνος κίνησιν τῶν ἰδεῶν καὶ διαπιστώσαμεν, ὅτι καὶ ἐδῶ γεννᾶται ἡ ἰδία τάξις καὶ μάλιστα ἐμπεφορημένη μετὰ τὰς αὐτὰς ἰδέας. Παρακολουθῶμεν τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὸν κληρὸν ὅπως καὶ τὸν λαὸν καὶ διαπιστοῦμεν, ὅτι ὁ πόθος ἐπέρχε πρὸς ἐλευθερίαν καὶ μόνον εἴκειον οἱ ἀντικειμενικοὶ ἄνθρωποι, ὅπως τὸ χρῆμα κλπ. Ἀκριβὲς ὅμως ἡ νέα τάξις (ἢ ἀστικὴ) μετὰ τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἀντοχῆς καὶ μετὰ τὴς νέας ἰδέας δίνει τὸ μοχλὸς πρὸς κίνησιν καὶ ἐτοι σύμπερασα ἢ Ἑλλάς ἐγείρεται.»

Τοιαῦτα τινὰ καταθέτει ἡ ἰδία κ. Ἰμβριώτου, ὅτι εἶπεν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Μαρτίου, περὶ τῶν ἀπέψιν, ὅπως ἐξετάζει ἐν τῇ Γ' τάξει τοῦ διδασκαλοῦ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων, ὡς καὶ τὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτῆς. Τὸν ἐπ' ἐμοὶ δὲν διετάξω νὰ παραδεχθῶ, ὅτι τὰ ὅπῳ τῆς κ. Ἰμβριώτου κατατεθέντα ἀστικῶν περὶκου, ὅσα εἶπεν κατὰ τὴν ρηθῆσαν συνεδρίαν. Ὁ πρῶτος δὲ λόγος ὅστις μετὰ ἀγαί εἰς τὴν παραδοχὴν ταύτην εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν παρευθῆντες καθηγηταὶ καὶ διδασκαλοὶ πλὴν τῶν 3 προμνημονευθέντων δημοδιδασκάλων ἀντελήφθησαν, ὡς καταθέτουν, τὴν τοιαῦτα εἶπεν ἡ κ. Ἰμβριώτου περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτῆς. Οὕτως ἐν πρῶ. καθηγητῆς κ. Δ. Ἀγαγνοστόπουλος καταθέτει: (Τὸ πνεῦμα τῆς κ. Ἰμβριώτου ἦτο, ὅπως ἐγὼ τὸ ἀντελήφθη, ὅτι εἰς τὴν γένεσιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων μεγάλον ρόλον παίζουσι καὶ τὰ οἰκονομικὰ ζήτηματα, ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀστικὴ κοινωνία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπαναστάσιν ἦτο ὁ κυριώτερος φρενὸς τῶν οἰκονομικῶν ὄρων, συντέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπαναστάσιν, ὁ δὲ δημοδ. κ. Κατσούλης καταθέτει: «Ἡ κ. Ἰμβριώτου εἶπεν, ὅτι ἐξετάζοντες τὴν οἰκονομικὴν ἀποψιν δὲν θὰ παραλείψωμεν τὸν ρόλον, τὸν ὅποσον ἐπαιξε ἡ ἀστικὴ τάξις, χωρὶς νὰ ἀρνηθῇ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐξέγερσιν τοῦ ἔθνους». Καὶ προφορικῶς δ' ἐξετάζομενοι οἱ κ. Δ. Ἀγαγνοστόπουλος καὶ Γ. Κατσούλης μοι κατέθεσαν ὅτι, καθῆσον αὐτοὶ ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιληφθοῦν, ἡ κ. Ἰμβριώτου μετὰ ὅσα εἶπεν ἔνωσεν, ὅτι ἡ ἀστικὴ τάξις εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν ὡς πρὸς τὴν ἐξέγερσιν τῆς Ἐπαναστάσεως, δίδει αὐτῇ τὴν καὶ ἡ ἄλλων μορφωμένην τάξις καὶ αὐτὴ εἶχε καὶ θὰ διακόβουε τὸ χρῆμα, τὸ ὅποσον ἐπαιζέτο διὰ τὴν στήρξιν τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ δεῦτερος λόγος, δι' ὃν ἐπιβῆται ὅτι τὰ ὅπῳ τῆς κ. Ἰμβριώτου κατατεθέντα

ἀποδίδουν περίκου ὅσα εἶπε περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Μαρτίου εἶνε τὸ γεγονός, ὅτι ταῦτα δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν καὶ τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς κ. Ἰμβριώτου σχηματισθεῖσαν παρὰ τοῖς δημοδιδασκάλοις Δημητρακοπούλου, Γεννηματὰ καὶ Κάμμα ἀντιλήψιν, ὡς θὰ καταδείξω εὐθὺς ἐν τοῖς κατωτέρω. Παραβεχόμενος δὲ τοῦτο δὲν ἐνοῶ πῶς, ὅτι ἡ σχηματισθεῖσα παρὰ τοῖς 3 δημοδιδασκάλοις ἀντιλήψις περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς κ. Ἰμβριώτου ὅληρξεν ὀρθῇ τὸναντίον εἰμαι τελείως πεπεισμένος, ὅτι αὕτη εἶναι ὁλοκλήρως ἐσφαλμένη καὶ στηρίζεται ἐπὶ καθαρᾶς παρεξηγήσεως. Διότι αἱ ἀπέψεις τῆς κ. Ἰμβριώτου εἶναι μὲν πεπλανημέναι ἐπιστημονικῶς, ὡς θὰ ἴδωμεν ἄλλαχού, ἐπ' οὐδενὶ ὅμως λόγῳ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνεπιθυμηταὶ καὶ ὅπως ἐφαντασθησαν οἱ 3 δημοδιδασκαλοὶ. Τοῦτο εἰς μίαν τάξιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὴν ἀστικὴν, ἀποδίδεται ἡ πρωτοβουλίαι τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἐπαναστάσεως, τοῦτο οὕτως ἐν πατριωτικῶν τῶν ἄλλων τάξεων μείωνει, ἐπ' ὅσον καὶ αὗται ἔχουσι τὸν κόθον τῆς ἐξεγέρσεως καὶ ὅπως ἐξεγείρονται, εὐθὺς ὡς ἰδοθῇ τὸ σύνθημα ὑπὸ τῆς σχοῦσης τὴν πρωτοβουλίαν, οὕτως τὴν ἰερότητα τῆς δλης ἐξεγέρσεως ἀμαυρώνει ἐπ' ὅσον τὰ ἐλατήρια τὰ ὠθοῦντα τὴν κινούσαν τὴν ἐξέγερσιν τάξιν εἶνε εὐγενῆ. Τὸ μὴ ὀρθόν, τὸ μὴ ἐπιστημονικόν τῶν γνώμων τῆς κ. Ἰμβριώτου ἐτόνισεν ἄλλως εὐθὺς ἐπὶ τῇ ἀκούσματι αὐτῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν ὁ κ. Διευθυντῆς τοῦ διδασκαλοῦ, παρατηρήσας ἐντόνως, ὅτι δὲν δύνανται νὰ νοηθῇ Ἐπαναστάσις τοῦ 1821 μετὰ ἀφετηρίαν καὶ κέντρον αὐτῆς τὴν ἀστικὴν τάξιν. Οὐδὲ δύναται ἐξ ἄλλου νὰ παραδεχθῶ, ὅτι θὰ ἦκουον ἠρώτους καὶ δὲν θὰ ἀπέκρουον μετ' ἀγανακτήσεως ἀντιλήψις μὴ ἐθνικᾶς τάσεως καθηγηταὶ καὶ διδασκαλοὶ, πρὸ παντὸς δὲ ὁ Διευθυντῆς τοῦ διδασκαλοῦ κ. Ἀλ. Δελημούζος, περὶ τοῦ ὁποῦ ἀπὸ μακροῦ ἔχω σχηματίσει τὴν πεποιθήσιν, στηρίζομένην εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς του ἐργασίας, τοὺς λόγους του, τὴν πρακτικὴν του δράσιν καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ συνεργασίαν του, ὅτι εἶναι ἀνωτέρα προσωπικότης, ἐγκλειούσα εἰς τὴν ψυχῇ τὴν μόνον εὐγενῆ ἰδανικᾶ, ὅτι εἶναι δυνατὸς καὶ ἐνθουσιώδης παιδαγωγικὸς, θεωρῶν ὡς ἀποστολὴν του τὴν στήρξιν τοῦ ἐθνικοῦ, τὴν καλλιέργειαν ἀνωτέρου πατριωτισμοῦ καὶ πραγματικοῦ ἀνθρωπισμοῦ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ζωντανῆς ἠθικότητος καὶ θρησκευτικότητος. Μεθ' ἑλα ταῦτα, Ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἀπορῶ διότι αἱ ἰδέαι τῆς κ. Ἰμβριώτου, αἱ ὁποῖαι ἄλλως δὲν θὰ διετυπώθησαν κατὰ τὴν συνεδρίαν μετὰ τὴν προσηκούσαν ἐνάργειαν καὶ ἀκριβείαν, ὅπως δὲν διατυπώνονται οὕτως οὐδὲ εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς, ἐξέτιναι εἰς μέγαν βαθμὸν τοὺς περὶ ὃν πρόκειται δημοδιδασκάλους καὶ ἦγαγον αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ σχηματίσων περὶ τούτων τὴν ἐσφαλμένην ἀντιλήψιν, τὴν ὁποίαν ἐσχηματίσαν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι μὴ ὄντες πρόχειροι εἰς ἐπιχειρήματα εἰμαιν φυσικά κατὰ τὴν συνεδρίαν παθητικοὶ ἀκροαταὶ τῶν λόγων τῆς κ. Ἰμβριώτου. Ὁ δυνατώτερος ἄλλως ἐξ αὐτῶν, ὁ κ. Δημητροκόπουλος, ἦτο ἀπρησολογημένος μετὰ ἔργον τοῦ πρακτικογράφου. Ἐξήγησε μερικὰς

έξηγήσεις, ἀλλ' οὐχὶ ὡς φαίνεται οὐσιώδεις. Κατόπιν ὅμως ἰδραάνισαν τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ κατ' ἴδιον ἕκαστος καὶ προφάνως ἀπὸ κοινού.

Ἡ κ. Ἰμβριώτου ἐτόνισεν, ἡ ἀστική τάξις ὡς ἔχουσα θαυότερον ἐγκραγαγμένας εἰς τὴν ψυχὴν τῆς τῆς νέας ἰδέας καὶ ὡς ἔχουσα τὸ χροῖμα ἔδωκε τὸν μοχλὸν πρὸς κίνησιν τῆς ἐπαναστάσεως. Χρὸν εἶναι δὲ ἀπίθανον εἶναι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς νὰ τονίσῃ τὸ ἔργον τῆς τάξεως αὐτῆς ἐξῆρεν ὅπως ἰδιαίτερος τοῦτο, λησιμονήσασα νὰ παρουσιάσῃ καταλλήλως τὴν συμβολὴν καὶ τὸν λοιπῶν. Ἦδη ὁ κ. Διευθυντῆς τῆς ἐπιπέθῃ διὰ τὴν ἀντιλήψιν τῆς καὶ ἀνέκρουσαν αὐτὴν κατὰ τὴν συνεδρίαν. Οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν συνηθισμένοι νὰ κίμοῖν διὰ κριτικῶν προκειμένων περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀναλογίζονται ἅλα αὐτὰ καὶ διερωτῶνται: μὰ μόνῃ ἡ ἀστική τάξις λοιπὸν ἔκαμε τὴν ἐπανάστασιν; Καὶ δὲν τα κεινῶν αὐτῆς ἡ ἰδέα ἔδωκε τὸν ἐθνος; Ἡ κ. Ἰμβριώτου ἐξ ἄλλου ἐτόνισεν κατὰ τὴν συνεδρίαν, ὅτι ἡ ἀστική τάξις ἐν Ἑλλάδι λόγῳ τῆς μετὰ τῆς Δύσεως ἐπικοινωνίας τῆς εἶχεν ἀμφορῆθῃ μὲ τὰς νέας ἰδέας, τὰς ὅσας εἶχεν κατὰ τὸς χρόνους ἐκείνους ἡ ἀστική τάξις τῶν κρατῶν τῆς Δύσεως. Θεωροῦσα δ' εὐλόγως τὰς ἰδέας ταύτας ὡς γνωστοτάτας παρέλειπε νὰ τὰς ἐκθέσῃ, ὅπως παρέλειπε νὰ ἐκθέσῃ αὐτὰς καὶ εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς διὰ τὴν αὐτὸν λόγον, ἐσημείωσε δὲ ταύτας (φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἰσότης ἀπέναντι τοῦ Νόμου κτλ.) μόνον ἀφοῦ προεκήληθῃ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοῦτο. Οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι μὴ ἀκούσαντες τι περὶ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν παρὰ τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ συνδυάζοντας τὸ κενὸν τοῦτο μὲ τὴν διαρκῆ τενισμόν ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου τοῦ οικονομικοῦ παράγοντος ὡς ὁρισκόν ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐξέλιξι καταλήγουσαν εἰς τὸ πόρισμα, ὅτι κατὰ τὴν ἀντιλήψιν τῆς κ. Ἰμβριώτου ἡ ἀστική τάξις τῆς Ἑλλάδος προεκάλεσε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 δι' οικονομικοῦς λόγους. Συζητοῦν, ἐκαστοὺς ζητοῦν τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ πόρισμα αὐτὸ ἀποδοῦναι ἐν τέλει πεποιθήσεως τῶν. Ἐχουν πλέον τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ ἱστορικὴ διδασκαλία τῆς κ. Ἰμβριώτου εἶναι ἀνταθινική. Εἰς ἐνίσχυσιν δὲ τῆς πεποιθήσεώς τῶν θὰ συνετέλεσεν ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου τοῦ Κομμουνιστοῦ κ. Κορδάτου, τὸ ὅποσον ἔχει γίνεαι γνωστὸν εἰς εὐρυτάτους κύκλους. Ὁ Κορδάτος, σκέπτονται, ἀποδίδει τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν ἀστικὴν τάξιν. Ἄλλα καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου θεωρεῖ τὴν ἀστικὴν τάξιν ὡς πρωτεργάτριαν τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ Κορδάτος, ὁποστηρίζει, εἰς τὸ ὠθησαν τὴν ἀστικὴν τάξιν εἰς τὴν ἐπανάστασιν ἐλαττοῖον, ἢ το ἡ οικονομικῆς τῆς ἐπιπέθῃ. Ὁρισμένως, συλλογίζονται, τὸ αὐτὸ θὰ θεωρεῖ καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου. Δὲν ἀμφιβάλλω δ' ἐπίσης, εἰς οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι θὰ ἀνεκοίνωσαν τὰς ἰδέας τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ τὴν περὶ αὐτῶν πεποιθήσιν καὶ εἰς ἄλλους συναδέλφους καὶ φίλους τῶν καὶ εἰς θὰ εὐρέθησαν ἀρκετοὶ παροθελῆσαι ἐξ αὐτῶν οἱ ὅποιοι θὰ ἐνίσχυσαν αὐτῶν εἰς τὴν πεποιθήσιν τῶν. Ὁ, τι θέλω νὰ εἶπω μὲ τὰ ἀνωτέρω, εἶναι εἰς λόγους τῆς κ. Ἰμβριώτου ἦσαν ἐπιδεκτικοὶ παρεξηγήσεως καὶ εἰς ὄντως παρεξηγήθησαν ὑπὸ τῶν 3 δημοδιδασκάλων. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ κ. Δημητρακόπουλος, ἦτο καὶ ὁ πρακτικογράφος. Ἐπρεπε νὰ διατυπώσῃ τὰ ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου λεχθέντα εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδρίας. Ἐξήγησε προηγουμένως παρ' αὐ-

τῆς σημείωμα τῶν λόγων τῆς καὶ ἔλαβε τοιοῦτο, συνημμένως ὑποβαλλόμενον εἰς τὸ Ἰπουργεῖον. Ἄλλ' εἰς αὐτὸ οὐδὲν λέγεται περὶ ὧν αὐτῆς εἶπεν κατὰ τὴν συνεδρίαν περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Θι ἡδύνατο δεδιῶς οὗτος νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ὅσα ἔγραψεν ἡ κ. Ἰμβριώτου εἰς τὸ ἀτελὲς σημείωμά τῆς. Καὶ αὐτὸ θὰ ἦτο καὶ τὸ τακτικότερον. Οὐχ ἦτερον τοῦτο δὲν θὰ ἤδύνατο καὶ νὰ ἀπαιτηθῇ παρ' αὐτοῦ δευτέρου μάλιστα εἰς τὸ σημείωμα τῆς κ. Ἰμβριώτου ἦτο ὡς ἐρηγήθη ἀτελὲς, καὶ ὅτι ὡς πρὸς σπουδαϊστάτα σημεῖα. Ἄλλως δὲ ἐν προκειμένῳ ὁ πρακτικογράφος προφανῶς ἤθελε διελυκῆναι τὸ ζήτημα τῆς σημασίας τῶν λεχθέντων ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Κατέγραψε λοιπὸν αὐτὰς ταῦτα εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἐξῆς: »Ἐσοι διδασκόντας τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἔρουον τὰ διαφόρα πολιτικοστρατιωτικὰ γεγονότα ὑπὸ τὸ βασικὸ πρόβλημα: εἶναι ἡ ἐπανάστασις ὁλοκληρωτικὴ τοῦ ἔθνους καὶ ἀδρόμητη ἐξέγερσις ἢ εἶναι ἔργον τῆς ἀστικῆς μονάχα τάξεως, ἢ ὅποια παρεκίνησε καὶ ἐξήγειρε τοὺς ἄλλους; Στὴν Εὐρώπῃ ἐκίνησαν τὴν ἐκίχην εἶχε νικησέαι καὶ ὑψώθη ἡ ἀστική τάξις. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶχε ἀντίκτυπον καὶ ἐπίδρασιν καὶ ἀποτέλεσμα στὴν Ἑλλάδα;»

Τὸ μέγιστον μέρος τοῦ πρακτικοῦ τοῦ ὅποσον ἔχει συντάξει ὁ κ. Δημητρακόπουλος, ὅπως δευτέρως καὶ πολλὰ ἄλλα πρακτικὰ τοῦ διδασκαλείου, εἶναι αὐτὸ χροῖμα ἀκατανόητον. Ματαίως θὰ κοπιᾷσῃ κανεὶς νὰ ἐξηγήσῃ νόημα τι ἀπὸ τὰ γραφόμενα. Δὲν ὑπάρχει δὲ προφανῶς εἰς ἀσφαρηστῆσαν καὶ τὸ ἀνωτέρω παρατεθὲν τεμάχιον, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἰδέας τῆς κ. Ἰμβριώτου. Τὸ νόημα ἔχουν τὰ: ἔρουον τὰ διαφόρα πολιτικοστρατιωτικὰ γεγονότα ὑπὸ τὸ βασικὸ πρόβλημα κλπ.» Ἄλλὰ περὶ τῶν διαφόρων πολιτικοστρατιωτικῶν γεγονότων πρόκειται ἢ περὶ ὅλης τῆς Ἐπαναστάσεως; Καὶ εἰπετα εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηρίξῃ μορφωμένως ἀνθρώπος, εἰς λαμβάνει εἰς πρὸς ἕκαστον τῶν πολιτικῶν καὶ ἕκαστον τῶν στρατιωτικῶν γεγονότων τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐξετάζει ἐφ' ἑκάστου ἂν εἶνε δημοῦργημα τῆς ἀστικῆς τάξεως ἢ τοῦ ἔθνους ἔθνους; Προφανῶς ἡ μορφή τοῦλάχιστον τῆς διατυπώσεως τοῦ κ. Δημητρακόπουλου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι πιστή. Ἄλλ' ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὴν μορφήν τῆς διατυπώσεως καὶ ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν οὐσίαν τῆς. Κατὰ τὸν κ. Δημητρακόπουλον καὶ τοὺς 2 ἄλλους συναδέλφους τοῦ ἡ κ. Ἰμβριώτου εἶπεν, εἰς θεωρεῖ τὴν ἐπανάστασιν ὡς ἔργον τῆς ἀστικῆς μόνον τάξεως, ἐπὶ τὴν ὅσας ἐπίδρασαν αἱ ἰδέαι τῆς ἀστικῆς τάξεως τῶν κρατῶν τῆς Δύσεως καὶ ἡ ὅποια παρεκίνησε καὶ ἐξήγειρε καὶ τοὺς ἄλλους. Ποῦ ἔγκειται ἡ διαφορά μεταξὺ τῆς ἀντιλήψεως τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ ἀφ' ἑτέρου περὶ τῶν ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου λεχθέντων; Προφανῶς εἰς τοῦτο κυρίως, εἰς κατὰ μὲν τοὺς πρώτους ἡ κ. Ἰμβριώτου θεωρεῖ τὴν ἐπανάστασιν ὡς ἔργον κυρίως τῆς ἀστικῆς τάξεως μόνον, ἐνῶν αἱ λοιπαὶ συμμετέχουσιν αὐτῆς παρακινήσασαι ὅτι ἐκίνησε, κατὰ δὲ τοὺς δευτέρους ἡ κ. Ἰμβριώτου παρεδέχθη εἰς πᾶσαι αἱ τάξεις ἐπὶ τοῦτον τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐπανάστασιν, ἢ δὲ ἀστικὴ ἔδωκε τὴν ἀποτελεσματικὴν ὠθησιν. Ἄλλ' ἡ διαφορά αὐτῆς προδήλω: δὲν εἶνε οὐσιώδης. Ὑπάρχει βεβαίως καὶ μὴ ἄλλη διαφορά ἀντιλήψεων καὶ αὐτῆς εἶνε οὐσιώδης — ἢ: εἰς ὅπως δὲν φαίνεται

εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρακόπουλου συνταχθέντα πρακτικὰ, ἢ διαφορά ὅσων ἀντιλήψεων ὡς πρὸς τὰ ἐλαττοῖα τὰ κινηθέντα τὴν ἀστικὴν τάξιν. Οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι, ἔχοντες ὅτι ὄψιν εἰς ἡ κ. Ἰμβριώτου παραδέχεται ὡς βασικὸν παράγοντα τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τὸν οικονομικόν, συνάγουσιν τὸ συμπέρασμα καὶ ἐπιμένουν εἰς αὐτὸ, εἰς κατὰ τὴν κ. Ἰμβριώτου οικονομικὰ ἐλαττοῖα ὠθησαν τὴν ἀστικὴν τάξιν εἰς τὴν ἐξέγερσιν τῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ λοιπὸν προσωπικὸν ἀποκροῦσι τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ὡς; ἔλως ἀθαίρετον καὶ ἐπιμένουν εἰς τοῦτο εἰς ὅσων ἡ κ. Ἰμβριώτου εἶχεν ὅτι ὄψιν τῆς, εἰς αἱ κινήσασαι τὴν ἀστικὴν τάξιν νέοι ἰδέαι ἦσαν αἱ γνωσταὶ εὐγενεῖς ἰδέαι, αἱ ὅσας προεκάλεσαν τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρακόπουλου συνταχθέντα πρακτικὰ οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ τῶν ἐλαττοῖων, ἐπιτρέπουν δὲ ταῦτα ἀμφοτέρως τὰς ἐκδοχάς. Προφανῶς ὅμως εἶνε, εἰς, ἀνδραῖος ἡ κ. Ἰμβριώτου ἐννόει τὰ ἐλαττοῖα, τὰ ὅποια νοοῦν οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι, ὁ κ. Πρακτικογράφος δὲν θὰ παρέλειπε νὰ περιλάβῃ ταῦτα εἰς τὰ πρακτικὰ. Εἶνε αὐτὸ ὅσον λοιπὸν εἰς ἡ κ. Ἰμβριώτου, δὲν ὑπεδήλωσε τοιαῦτα ἐλαττοῖα, εἰς δὲ, εἰς περὶ τῶν ἀντιλήψεων τῆς ὑποστηρίζουν οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι, εἶναι ἰδία τῶν ἀνέμων καὶ ἰδίον τῶν συμπεράσων.

Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρακόπουλου συνταχθέντα πρακτικὰ τῆς συνεδρίας τῆς 26 Μαρτίου ε. ε. ἀνεγνώσθησαν κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδρίας τῆς 1) Ἀπριλλίου ε. ε. Ἐν ἀρχῇ τῶν πρακτικῶν τῆς τελευταίας συνεδρίας φέρονται τὰ ἑξῆς: «Διὰ βάζονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως. Ἐπειδὴ δὲ μερικῶν ὀμιλητῶν οἱ γνώμες λόγῳ τῆς δυσκολίας τοῦ θέματος δὲν ἐγράφθησαν ὀσφά καὶ διεφοδικὰ, ἀποφασιζέται νὰ διατυπώσων αὐτὰς ἐγγράφως ὁ κ. Διευθυντῆς, ἡ κ. Ἰμβριώτου καὶ ὁ κ. Ἀναγνωστόπουλος καὶ νὰ προσαρτηθῶν εἰς τὰ πρακτικὰ.»

Ὁ κ. Δημητρακόπουλος κείνοντας ἀφορμὴν ἀπὸ τῶν ὀμιλητῶν τῆς κ. Ἰμβριώτου στὴν προηγούμενην συνεδρίαν σχετικὰ μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἱστορίας ζητεῖ διασαφῆσαι, ὅσας εἶδεν ὁ κ. Διευθυντῆς. Ἡ συνεδρίαση εἰπετα εἰσερῆχεται στὸ κύριον θέμα «Πρότυπος διδασκαλίας στὴν Δ' τάξιν...» Οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι οἱ ὅποιοι καὶ δὲν ἔχουν ὑπογράψῃ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδρίας τῆς 1) Ἀπριλλίου, ἂν καὶ ἦσαν παρόντες κατ' αὐτὴν, διςχυρίζονται εἰς τὰ πρᾶγματα δὲν συνῆδθησαν, ὅπως εἶδομεν αὐτὰ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενα εἰς τὰ πρακτικὰ. Κατ' αὐτοὺς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρακόπουλου συνταγμένα πρακτικὰ τῆς συνεδρίας τῆς 26 Μαρτίου ἀνεγνώσθησαν ὑπεγράφθησαν ἀνεῦ ἀντιρροήσεως ὑπὸ τῶν παρισταμένων, μόνον δὲ, ἀφοῦ ὁ κ. Δημητρακόπουλος μετὰ τοῦτο ἐξήγησεν ἐξηγήσεις ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν ταῦτην λεχθέντων περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου, ἀναφύθῃ τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ὅτι αὐτοῦ συνταχθέντων πρακτικῶν. Ἐκ τῶν γεγονότων ἐξ τούτων συνάγουσιν εἰς 3 δημοδιδάσκαλοι εἰς ὅσων αὐτοὶ ἀντιλήφθησαν ὡς ἀντεθνικὰς τὰς ἰδέας τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ εἰς τρανὴν ἀπόδειξιν τοῦ πρᾶγματος παρέχουν αὐτὰ τὰ ὑπογεγραμμένα ὑπὸ πάντων πρακτικὰ. Τὸ λοιπὸν προσωπικὸν διςχυρίζεται εἰς τὰ πρᾶγματα συνέδθησαν ὅπως ἀναγράφονται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρακτικοῦ τῆς συνεδρίας τῆς 9) Ἀπριλλίου 1925, εἰς ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ πρακτικὸν τῆς 26) Μαρτίου ὑπεγράφθη, μόνον ἀφοῦ διεπιστάθη ἡ ἀναρροβία

αυτοῦ καὶ ἀφοῦ ἀπεφασίσθη εἰς αὐτὸ προσάγειν νῆας διατυπωσῶσιν ὑπὸ τῶν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου, τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ τοῦ κ. Ἀναγνωστοπούλου λεχθέντων. Κρατεῖ τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κ. Δημητράκου συνταχθέν πρακτικὸν τῆς 26 Μαρτίου, ὡς εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ προσέκοιτο εἰς αὐτὸ ἀναγγελοῦμενον πολλὰς ἀνεπιβεβαιωμένους. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ παρουσιάζεται ὡς πολὺ φυσικώτερα ἢ περιγραφή τῶν πραγμάτων, ὅπως γίνεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδρίας τῆς 9 Ἀπριλίου. Ἀλλὰ καὶ ἂν δεχθώμεν, ὅτι τὰ πράγματα ἐξεληχθησαν, ὅπως λέγουσιν οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι δὲν βλέπομεν κατὰ τί ἢ ἐνδοχῆ ἀπὸ τῆς συνέλευσιν εἰς τὴν ἐπίστασιν τῶν ἀποφασισθέντων. Τὸ νὰ ὑπογράψῃ ὁ σύλλογος τοῦ Διδασκαλείου κακῶς διατυπωμένα καὶ ἀσάφῃ πρακτικὰ δὲν ἔχει τι τὸ παράδοξον, ἀφοῦ, ὡς καὶ προηγουμένως ἐτένισα τὰ κλισία τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ δὲν διακρίνονται ἐπὶ ὀρθότητι διατυπώσεως καὶ σαφαιότητι. Ἄλλως δὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ τοιοῦτο μὲν, ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ κ. Δημητράκου δὲν διέφερε οὐσιωδῶς τῶν ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου νοουμένων, δεδωμένων, ὅτι ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἐλέγεται περὶ τῶν ἐλαττωρῶν τῆς ἀσκήσεως τῆς, τοιοῦτο δὲ ὅτι οἱ λοιποὶ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι δὲν ἐφαντάζοντο, ὅτι ὑπὸ τὴν διατύπωσιν αὐτῆν ὁ κ. Δημητράκου καὶ οἱ δύο ἄλλοι συνιδεῖσθαι τοῦ ἐνόου τῶν γνώμας τῆς κ. Ἰμβριώτου διαφόρος ἢ ὅτι ἐνόου ταύτας αὐτοὶ τε καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου καὶ μάλιστα ὅτι ἐνόου ὡς ἀντεθνικά.

Ἄλλ' ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχη τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, ἐν ἀπομένῃ τὸ οὐσιώδες ὅτι οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι παρεξηγήσαντες προφανέστατα τοῦ λόγου τῆς κ. Ἰμβριώτου ἐξηγήσαντες τὴν πεποιθῆσιν ὅτι ἡ ἱστορικὴ ἀσκήσις διδασκαλία εἶνε ἀντεθνική. Τὴν πεποιθῆσιν τῶν αὐτῆ διατύπωσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 9 Ἀπριλίου. Μάτριν ὁ κ. Διευθυντὴς τῶν ἔδωκε εἰς αὐτοὺς τὰς προσηκούσας ἐξηγήσεις. Αὐτοὶ μόνον ἀμετάκτιστοι καὶ δὴ ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς τε νὰ ἀναγκασθῇ ὁ κ. Διευθυντὴς νὰ συγκαλέσῃ νῆαν συνεδρίαν τὴν 12ην Μαΐου ἔ. ἔ. διὰ νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν θέσιν τοῦ. Ὁ κ. Διευθυντὴς ἐπαναλαμβάνει τὰς ἐξηγήσεις τῆς. Ἡ κ. Ἰμβριώτου ἀποκροεῖ τὰς εἰς αὐτὴν ἀποδιδόμενας ἀντιλήψεις καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ σημερινὸν τῆς εἰς τὸ ὅλον δὲν ὑπάρχει οὐτε ἡ διατύπωσις τοῦ κ. Δημητράκου οὐλοῦ, οὐτε φράσις τις σχετικὴ πρὸς ὅσα εἶπε περὶ τῆς ἀπαναστάσεως. Ὁ κ. Διευθυντὴς προκαλεῖ τοὺς λοιποὺς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Μαρτίου παρασταθέντας νὰ εἰπωσιν εἰς ἀντιλήθησαν τὰ ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου λεχθέντα, πάντες δ' οὗτοι ἔρχονται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς 3 δημοδιδασκάλους. Ὁ κ. Διευθυντὴς προκαλεῖ τοὺς τελευταίους νὰ δηλώσωσιν, ἂν ἔχουν ἄλλα στοιχεῖα περὶ τῆς κ. Ἰμβριώτου περὶ τῶν αὐτοῦ, ὅτι ἢ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἔδρασις τῆς εἶνε ἀντεθνική, οὕτως δὲ δηλώνουν ὅτι δὲν ἔχουσιν. Ὁ κ. Διευθυντὴς προκαλεῖ αὐτοὺς νὰ δηλώσωσιν, ἂν παρετήρησαν τι τὸ ἀντεθνικὸν εἰς τὴν ἐπὶ λειτουργίαν τοῦ Διδασκαλείου, οὗτοι δὲ δηλοῦσιν ὅτι δὲν παρετήρησαν.

Ἐξακολουθοῦν ὅμως μὲ ὅλα ταῦτα νὰ ἔχουν τὴν πεποιθῆσιν, ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας, ἢ γινώσκῃ ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου ἐν τῇ Γ'. τὰξί εἶνε ἐθνική. Ὅτι οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι ἤδυναντο νὰ παρεξηγήσωσιν τὰ ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Μαρτίου λεχθέντα, τοιοῦτο ἔγωγε πρώτος παραδέχομαι.

Φρονῶ ὅμως ἐπίσης, ὅτι μετὰ τὴν στάσιν, τὴν ὅποσαν ἐτήρησαν κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς 9 Ἀπριλίου καὶ τῆς 12 Μαΐου δεῖ Διευθυντῆς τῶν καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου καὶ οἱ λοιποὶ συνιδεῖσθαι τῶν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν περὶ τῶν λόγων τῆς κ. Ἰμβριώτου ἀντιλήψιν τῶν. Ὅχι ἦτον δ, ὅτι εἶνε πρῶτον, δὲν δύναται πάντοτε καὶ νὰ ἐπιβληθῇ. Οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐξακολουθοῦσιν νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ ἰδικὴ τῶν ἀντιλήψις περὶ τῶν λόγων τῆς κ. Ἰμβριώτου εἶνε ὀρθή. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἔχουν τὴν ἀντιλήψιν ταύτην, περιέρχονται εἰς ὡμὴν ἀντίθεσιν οὐ μόνον πρὸς τὴν κ. Ἰμβριώτου ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους τῶν καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῶν. Δυστυχῶς δὲ ἐμπεριμνησαν νὰ κάμουν τὴν ἀντίθεσιν αὐτῶν ἐπὶ ὡμότερον, καθ' ὅσον κατέφυγον πρὸς τὸ πρῶτον εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον, ἐδημιούργησαν θόρυβον περὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν καὶ ἔργων ἀπαιτοῦ ἀδικωμάτων ἐπιθέσεων κατὰ τοῦ ἰδρύματος, ἐν ᾧ ὁπηρετοῦν καὶ κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν ἀνδρὸς ἐξίλου πάντως σεβασμοῦ καὶ πάσης ἐκλήψεως διὰ τὰ ὅγια καὶ εὐγενῆ τοῦ φρονήματα, ἠγάπησαν δὲ καὶ αὐτόν, ὅπως ἀμυνόμενος κατέληξεν ὡς μὴ ὤφειλαν, εἰς τὸ αὐτὸ ἐπιπέδον. Ὅθεν εἶναι ἐνόητον ὅτι ἡ κριτικὴ ὕπηρεσία αὐτῶν ἐν τῇ Μαρσαλείᾳ Διδασκαλείᾳ ἀποβίνει ἀδύνατος διὰ τοιοῦτο δὲ προτείνω συμφῶνως καὶ πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου, ὅπως μεταφράσῃ δι' ὕπηρεσιακοῦς λόγους εἰς ἄλλα δημ. σχολεῖα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Δὲν συμπεριζομαι ἐξ ἄλλου τὴν ἐξέσιν γνῶμην τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ, καθ' ἣν εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους τοῦτους πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ καὶ κειραρχικὴ τιμωρία, καθόσον κατὰ τὴν ἀντιλήψιν μου καὶ ὑποσκόλον δὲν ἦτο νὰ παρεξηγήσωσιν τοὺς λόγους τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ ἐλεύθεροι εἶνε νὰ ἐμμένουν εἰς τὴν ἀπὸ σχηματισθεῖσαν ἐξ αὐτῶν γνῶμην τῶν.

Ἐξέφρασα εἰς τὰς προηγουμένα τὴν γνῶμην, ὅτι ἐν τῇ Γ'. τὰξί τοῦ διδασκαλείου γινόμενην ὑπὸ τῆς κ. Ἰμβριώτου διδασκαλία τῆς ἱστορίας δὲν εἶνε ἀντεθνική, ὅπως ἐφαντάσθησαν οἱ 3 δημοδιδάσκαλοι. Οὗτοι ἀφ' ὅτου πλέον ἦλθον εἰς ἀντίθεσιν πρὸς ταύτην, προσεπέθεσαν νὰ ἀνεύρουν καὶ ἄλλα τεκμήρια τῆς κατ' αὐτοὺς ἀντεθνικῆς δράσεως τῆς καθηγητῆς. Ὡς τοιοῦτο δὲ ἀναφέρω εἰς τὰς καταθέσεις τῶν διαιτητῶν περὶ τῆς λόγων, τοὺς ὁποίους εἶπαν αὐτῇ ἐν τῇ συγκηνοῦσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου τῆς 19 Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. καταχωροῦσθεῖσαν ἐν σ. 234 τῶν τευχῶν 9 καὶ 10 τοῦ 2 τόμου τοῦ παιδαγωγικοῦ περιοδικοῦ «Ἐργασία» τοῦ Διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Παπαμάρου, ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Μαρσαλείου Διδασκαλείου.

Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν αὐτὴν διαφόροι ἐκ τῶν παρισταμένων ἐξήτασαν διαφόρους κατηγορίας, ἀπεφασίσαντες κατὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου, συμφῶνως πρὸς σχετικὴν πρότασιν τοῦ Γ'. Γραμματέως τοῦ Ὀμίλου κ. Δ. Γληνῶ, ἢ ὅποια εἶναι κατὰ τὴν προηγουμένην συγκέντρωσιν τῆς 12 τοῦ Ἰανουαρίου καὶ κατὰ τὴν ὅποσαν ὁ Ὀμιλος ἔδει νὰ ἀσκήσῃ αὐτοκωτικὴν τοῦ ἔργου του, ἐξετάζων τὴν βασιμότητα τῶν κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν. Ὁ κ. Γληνῶς ἀνέφερε τὰς κατηγορίας ταύτας, μετὰ τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ἡ ἐξέξ, ἐστὶ δηλ. τὸ ἔργον τοῦ Ὀμίλου εἶνε μάταιον καὶ χωρὶς ἐπιπλοῦναι, ἀφοῦ ἐπιχειρεῖται μῆσα σὲ ἀστικὸν κράτος, ὅτι δὲ μόνον σὲ σοσιαλιστικὸν ἢ κομμουνιστικὸν, ὅπως λέγουσιν, μπορεί νὰ ἀναγεννηθῇ τὸ λαϊκὸν σχολεῖο. Καὶ ὁ

κ. Γληνῶς προσθέτει εὐθὺς κατὰ τὴν περὶ τῆς τοῦ περιοδικοῦ «Ἐργασία»: «Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποδειχθῇ καὶ αὐτὸ: Καὶ πρῶτα πρῶτα νὰ ὑποδειχθῇ ὅτι σὲ κανένα ἀστικὸν κράτος δὲν εἶναι λαϊκὸν σχολεῖο πολὺ καλύτερον ἀπὸ τὸ σημερινὸ Ἑλληνικόν. Στὴν Ἀμερικὴν στὴν Ἑλλάδα καὶ σ' ἄλλες ἀστικὰς δημοκρατίας δημιουργήθηκε πολὺ ἀριώτερον ἀπὸ τὸ δικό μας τὸ λαϊκὸν σχολεῖο κλπ.» Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν λοιπὸν τῆς 19 Ἰανουαρίου τινὲς ἐκ τῶν παρισταμένων ὡς ἐρρήθη ἀνωτέρω, ἐξήτασαν ἄλλας κατὰ τὸν Ὀμίλου κατηγορίας. Ὁ κ. Ἰορδανίδης—κατὰ τὴν περὶ τῆς τῶν περιοδικῶν—δὲν θεωρεῖ σοβαρὴν τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ δημοτικισμοῦ (μῆσα ἐκ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν). Ἐκεῖνο ποῦ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, εἶνε, ἂν, ὁ Ὀμιλος μπορεί νὰ πετύχῃ τὸν σκοπὸν τῶν μῆσα σὲ ἀστικὸν καθεστῶς. Καὶ πάνω σὲ τὸ πρόβλημα αὐτὸ φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ ἢ συζητηθῇ. Τὴν ἴδια ἀποψὴν ὑποστηρίζει καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου καὶ φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ καθορισθῇ ὁ Ὀμιλος τὴν δρᾶσιν του... Ὁ κ. Γληνῶς παρακαλεῖ νὰ ὀρισθῇ μὴ ἰδιαίτερη δρασιά γιὰ νὰ συζητηθῇ ἀποκλειστικὰ τὸ πρόβλημα, ποῦ ἐβλεπὲ ὁ κ. Ἰορδανίδης καὶ λύεται ἡ συγκέντρωσις. Μολοντοὶ αἱ καταχωριζόμεναι εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ περὶ τῆς λόγων ὁμιλίας ἀποδίδουν πιστῶς τὰ νοήματα αὐτῶν, οὐχ ἦτον καὶ ἂν λάβομεν τὰ ἀνωτέρω ὡς πιστοτάτην ἀλήθειαν τῶν λόγων τῆς κ. Ἰμβριώτου, πάλιν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγαγώμεν τι ἐναντίον αὐτῆς.

Ὁ κ. Γληνῶς ἀνέφερεν εἰς μίαν τῶν κατὰ τοῦ Ὀμίλου κατηγοριῶν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ εἶναι μάταιον καὶ χωρὶς ἐπιπλοῦναι, ἀφοῦ ἐπιχειρεῖται μῆσα σὲ ἀστικὸν κράτος ἀνεπαίστως δὲ δ' ὄλλων τὴν κατηγορίαν αὐτὴν. Ὁ κ. Ἰορδανίδης ἐξεδήλωσαν τὴν γνῶμην, ὅτι μόνη ἡ κατηγορία αὐτὴ εἶνε σοβαρὰ καὶ μόνη αὐτὴ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. Τὴν αὐτὴν γνῶμην ἐξέφρασε καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου. Ὁ Γληνῶς προτείνει νὰ ὀρισθῇ ἰδιαίτερα συγκέντρωσις ὅπως ἐξετασθῇ χωριστὰ ἡ κατηγορία αὐτὴ. Ὅτι, ἐν φαινομενικῶς μόνον ἐπιβαρύνει τὴν κ. Ἰμβριώτου, εἶνε ὅτι ἡ γνῶμην τῆς παρατίθεται εὐθὺς μετὰ τὴν γνῶμην, τοῦ κ. Ἰορδανίδου, ὅστις εἶνε κομμουνιστικὸς καὶ ὁ σκοπὸς, μολοντοὶ καὶ αὐτοὺς δὲν ἐξέφρασε τὴν γνῶμην του, ἀλλὰ μόνον ἔθεσε πρόβλημα πρὸς συζήτησιν, δύναται ἐκ τῶν προτέρων νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχων τὴν γνῶμην, ἐστὶ ὁ Ὀμιλος δὲν ἔμπορεν νὰ πετύχῃ τὸν σκοπὸν του μῆσα σὲ ἀστικὸν καθεστῶς. Ἀλλὰ εἰ αὐτὸ δὲν πταίει προφανῶς ἢ κ. Ἰμβριώτου. Τὴν ἀκριβέστερον εἶπαν αὐτῇ, διατυπῶναι ἢ ἴδια εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς, ὡς καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ κ. Παπαμάρου. Ἀλλ' ἂν φρονῶ κατὰ τὰ εἰρημμένα ὅτι οὐτε ἡ διδασκαλία οὐτε εἰς ἰστικὴ δρᾶσιν τῆς κ. Ἰμβριώτου παρουσιάζουν τι τὸν ἀντεθνικόν, ὀφείλω ἐξ ἄλλου νὰ τονίσω, ὅτι ἡ ἱστορικὴ αὐτῆς διδασκαλία δὲν εἶνε τοιαύτην οἷον θὰ ἐπέδουν διδασκαλίαν ἀπευθυμένην πρὸς μέλλοντας διδασκάλους, οἱ ὅποιοι εἶνε προωρισμένοι νὰ μεταδώσωσιν μετὰ τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν νῆαν γενεάν, νὰ ἐξυψώσωσιν δὲ πρὸ πάντων καὶ νὰ ἐξυγενήσωσιν τὸ φρόνημά της.

Λυκοῦμοι δὲ πολὺ κἀμνων τὴν παρετήρησιν ταύτην διὰ καθηγητῶν, γινώσκων μῆχρι τοῦδε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν ὄρεταν μὲρρωσιν τῆς, τὴν μεθοδικότητά της, τὴν φιλοπονίαν της καὶ τὴν εὐγένειαν καὶ λαπτότητα της συμπεριφορᾶς της πρὸς τε τοὺς μαθητὰς καὶ πρὸς τοὺς συναδέλφους της. Αἱ ἀπόψεις

ὕπὸ τὰς ὁποίας ἐξετάζει τὴν ἱστορικὴν μέλειν, εἶναι κατὰ μέρη μέρος κεκλιμένη, μὴ ἐπιστημονικαί, διὰ τοῦτο δὲ ἐν πολλοῖς καὶ οὐχὶ ὅσον θὰ ἔπρεπε συντελεστικαί πρὸς φρονηματοισμὸν τῶν διδασκόμενων. Πεκλινημένη εἶνε ἡ ἀντίληψις τῆς, καθ' ἣν ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐρεύνη ἔδωκεν ἡ διδασκαλία περισσοτέρως βαρῦναι εἰς τὸν οἰκονομικὸν παράγοντα ἢ μᾶλλον ἔδωκεν ἡ ἀναγνωρίζεται ἡ βιοτικὴ ἐπίδρασις τοῦ οἰκονομικοῦ παραγόντος εἰς τὴν ἐξέλιξιν ὄλων. Βεβαίως ὁ οἰκονομικὸς εἶνε εἰ, παράγων τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως παρὰ πολλοὺς ἄλλους, ὅς εἶνε ὁ γεωγραφικὸς, ὁ φυλετικὸς, ὁ ἠθικὸς, ὁ πολιτικὸς, ὁ ἐκπολιτιστικὸς ἢ ὁμαδικὴ μίμησις ξένων ἐξελίξεων καὶ καταστάσεων, εἰ μεγάλοι ἄνδρες κλπ. ἀλλὰ δὲν εἶνε ὁ βασικὸς. Σπανίως παρουσιάζεται ὡς πρῶτος, συνήθως δὲ οὐδὲ παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς ἢ παρουσιάζεται ὡς πρῶτος δευτερευούσης σημασίας, τιθέμενος εἰς ἐξουηρέτησιν ἄλλων ὑψηλοτέρων καὶ εὐγενεστέρων.

Ἡ ἱστορικὴ ἐπιστήμη ἀποκρούει ὅλην τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ οἰκονομικοῦ παραγόντος ὡς βασικὸν τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως, δὲν ὑπάρχει δὲ οὐδὲ εἰς ἕγκριτος ἱστορικὸς, εἴτε ξένος εἴτε ἡμέτερος, ἀκολουθῶν τὴν ἀνεπιστημονία αὐτὴν ἀντίληψιν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου εἰς σχετικὸν ἐρώτημα ἐν τῇ πρώτῃ ἐξετάσει τῆς δὲν εἶχεν ἀναφέρει οὐδὲ ἓνα ἐπιστημονικὸν ἱστορικόν, τὸν ὅποιον θὰ ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ ὡς πρῶτον τῆς ὕπ' αὐτῆς ἐπιστημονικῆς ἱστορικῆς μεθόδου τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν συμπληρωματικῇ τῆς καταθέσει ἀνέγραψε δύο ἢ τρία ὀνόματα ἱστορικῶν ἀκολουθῶντων, ὡς λέγει τὴν αὐτὴν μέθοδον. Τὸ ὅτι ἡ ἰδία δὲν ἔχει τὸν ἱστορικὸν τούτους ὕπ' ὅψει τῆς, ἀλλ' ἄλλοθεν μαθεύσα κατεχώρισε εἶναι προφανές, διότι, ἂν συνέβαινε τὸ πρῶτον, θὰ ἐσημαίνον αὐτοὺς ἤδη κατὰ τὴν πρώτην κατάθεσιν τῆς. Ἄλλως δὲ εἴ αὐτῶν εἰς μόνον εἶναι ἀξίος λόγου, ὁ Beloch, ὁ ὅποιος κακῶς ἀναφέρεται ὡς ἀκολουθῶν τὴν περὶ τῆς πρόκειται μέθοδον. Ὁ Beloch ἀνεύθυνεν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν οἰκονομικῶν καὶ στατιστικῶν σχέσεων τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς ἀφ' ἧς περὶ αὐτῶν πολυτίμους ἐργασίας, εἰς δὲ τὴν ἱστορίαν του ἐξετάζει καὶ τὰς σχέσεις ταύτας.

Ἄλλ' ἡ ἐξέτασις τῶν οἰκονομικῶν δὲν γίνεται ὑπὸ τοῦ Beloch μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὁ οἰκονομικὸς παράγων εἶνε ὁ βασικὸς τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως. Δὲν εἶναι μόνον ἐπιστημονικὴ πλάνη, ἀλλ' εἶναι αὐτόχρημα ἀστεϊότης νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ νὰ ἀνεύρῃ οἰκονομικὰ ἐλατήρια ἢ καὶ ἄλλο οἰκονομικὰ ἐλατήρια... εἰς ἀπελευθερωτικὸς πολέμους, εἰς θρησκευτικὰς διαμάχας, εἰς τὴν δράσιν μεγάλων ἀνδρῶν. Εἶναι αὐτόχρημα ἀστεϊότης νὰ ἀναζητῇ κανεὶς οἰκονομικὰ ἐλατήρια εἰς τὰς ὕπὲρ τῆς ἀποκτήσεως πολιτικῶν δικαιῶν ἐξεργασίας τάξεων, αἰτινες ἄνθρωπον οἰκονομικῶς καὶ αἱ ὁποῖαι θυσιάζουν τὴν οἰκονομικὴν τῶν εὐξίαν χάριν τῆς ἀποκτήσεως τῶν δικαιῶν ἐκείνων.

Ἡ κ. Ἰμβριώτου ἐφαρμόζουσα τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος μέθοδον τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης καὶ κακῶς ὑπολαμβάνουσα, ὅτι ὄντως ἐργαζομένη μεταδίδει τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἐπιστήμης, προσεγγίζει ἐνεκτιμώμενος εἰς τὴν ἐπίσημον ἀντίληψιν τῆς ἱστορίας, ἡ ὅποια ἀποκρούεται μετ' ἀγανακτήσεως ὑπὸ τῆς ἱστορικῆς ἐπιστήμης, εἶνε δὲ εὐρημα καὶ ἐγκαλλώπισμα τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὸ ὅτι δὲ ἡ μέθοδος τῆς κ. Ἰμβριώτου δὲν δύναται δὲ συντελέσῃ εἰς τὸν φρονηματοισμὸν τῶν διδασκόμενων, δὲν χρήζει ἰδιαίτερας ἀποδείξεως. Διδασκαλοὶ καὶ μαθηταὶ ἐπιζόμενοι νὰ ἀνα-

ζητοῦν εἰς κάθε ἱστορικὸν γεγονός, εἰς κάθε ἱστορικὴν πρᾶξιν καὶ ἀπὸ ἐν οἰκονομικῶν ἐλατήριον, θὰ κατασοῦν ὄλιγον κατ' ὄλιγον ἀνέκονοι διὰ κάθε εὐγενῆ συγκλίνησιν. — Ἀλλὰ ἐσφαλμένη εἶνε καὶ ἡ ἐσχηματοποιήσις, τὴν ὅποιαν παρουσιάζει ἡ ἱστορικὴ διδασκαλία τῆς κ. Ἰμβριώτου, ἡ ἀδασάνιστος δημ. μεταφορὰ ἱστορικῶν ἐξελίξεων καὶ καταστάσεων παρουσιαζομένων ἐν τινι χώρᾳ εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν ἄλλων χωρῶν. Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους παρουσιάζονται εἰς Γαλλίαν εὐγενεῖς, κλήρος, ἀστικὴ τάξις ὁ λαὸς, δι' αὐτὸ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τὴν τουρκοκρατούμενην Ἑλλάδα εὐγενεῖς: κληρὸν, ἀστούς καὶ λαόν; Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς δεῖνα χρόνους ἐν τῇ ὕψει ὁ κληρὸς, οἱ ἀστοὶ καὶ ὁ λαὸς εὐρίσκονται εἰς ὠρισμένην κατάστασιν καὶ ἔχουν ὠρισμένας βλέψεις, δι' αὐτὸ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁ κληρὸς, οἱ ἀστοὶ καὶ λαὸς τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἔχουν τὰς αὐτὰς βλέψεις; Ἐπειδὴ εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἀστικὴ τάξις ἐξηγήθη κατὰ τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κληρῶν, δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 πρέπει νὰ ἔχη ἡ ἀστικὴ τάξις κλπ. Ἀλλὰ διὰ νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὸ τελευταῖον παράδειγμα, τὸ ἐπιστημονικῶς ἀληθὲς εἶναι ὅτι, μολονότι οἱ Ἕλληνας εἶχον διακαθῆ τὸν πόθον πρὸς ἐλευθερίαν, οἱ ἐπισκευόμενοι τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι ὀπλαρχηγοὶ καὶ ὁ λαὸς, ἐν ᾧ οἱ ἀστοὶ ἐδίσταζον ἀκόμη, φρονούντες, ὅτι τὸ ἔθνος δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμον, ὅπως ἀποδοθῆ εἰς τὸν περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνα.

Δι' αὐτὸ φυσικὰ δὲν πρέπει νὸ ὑποτιμηθῆ ὁ πατριωτισμὸς τῶν ἀστῶν, οἱ ὅποιοι ἐπεθύμουν καὶ ἠεκάθησαν ὀλοφύχως τὴν ἐπανάστασιν καὶ ὑπέστησαν πᾶσαν δυνατὴν θυσίαν χάριν τῆς εὐδωδέσεως αὐτῆς, ὅπως δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶν ὡς ἀφιλοκέρειδος ὁ Κοραῆς καὶ ὁ Καποδίστριας καὶ ἄλλοι οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν αὐτὴν γνώμην διὰ διαφόρους ἕκαστος λόγους καὶ οἵτινες ἐν τούτοις μετὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως ἐργάσθησαν ὕπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ὅπως καλύτερον ἕκαστος εἴ αὐτῶν ἠδύνατο. — Κρίνω ἐπὶ τούτοις ὅπως περιττὸν νὰ παραστήσω, πόσον ἐπιστημονικῶς κεκλινημένη καὶ πόσον καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἀχρηστος εἶνε καὶ ἡ ὑποτιμησις τῆς κ. Ἰμβριώτου πρὸς τοὺς μεγάλους ἄνδρας, διότι θὰ κατέτεινον τὸν λόγον εἰς μέγα μῆκος, ἐπιχειρῶν ἄλλως νὰ ὑποδείξω πράγματα γνηστά.

Ποικίλη τις εἶναι κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ἡ ἱστορικὴ διδασκαλία τῆς κ. Ἰμβριώτου. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὰ μειονεκτήματα αὐτῆς δὲν θὰ διέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Μαρσαλείου διδασκαλείου. Ἐξημερώσαμεν ἤδη ἀνωτέρω, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Μαρτίου ἐπέκρινεν εὐτως ἐντόμως τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης τῆς κ. Ἰμβριώτου καὶ δὴ προκειμένου περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι καὶ ἰδιαίτερος θὰ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὰς προσσηκούσας ὁδηγίας. Ἄν ἠγανάκτησε καὶ δὴ δικαιοῦτα διὰ τὴν κατ' αὐτῆς ἐπίθεσιν ὡς διδασκαλίας ἀνθεθνικῆς, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μὲν ὑποχρησισθῆ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐτόνισα ἀνωτέρω.

Δὲν γνωρίζω τὴν σημασίαν διδοῦν εἰς αὐτὰ, καὶ δὲν ἠξιοῦμαι μήπως τὰ λοιπὰ ἐξαιρετικὰ προσόντα τῆς κ. Ἰμβριώτου ὑποδείξουν εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν σοβαρότητα τῶν ὕπ' ἐμοῦ τονισθέντων μειο-

νεκτημάτων τῆς ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον θεωρῶ τὰ μειονεκτήματα ταῦτα σοβαρότατα. Φυσικὰ κ. Ἰμβριώτῃ δὲν ἔχει ἐπιγνώσιν αὐτῶν. Εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς λέγει ἡ ἀντίληψις τῆς εἶναι ἡ μόνη ἐπιστημονικῶς ὀρθή, ἡ μόνη ἀληθινή καὶ ὡς τοιαύτη ἡ μόνη κατάλληλη διὰ τοὺς μέλλοντας διδασκάλους ὁ ὅποιοι πρέπει νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν.

Διὰ τοῦτο καὶ διότι ἡ περὶ τῆς πρόκειται καθηγήτρια ὡς φιλότιμος καὶ ἐξελίξιμος δύναται εὐλόγως νὰ μεταδιδάξῃ τὸ ὀρθόν, προτείνω ἐν γε τῇ παρόντι 1) ὅπως συσταθῆ ἐντόμως εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου νὰ παύσῃ ἐφαρμόζουσα ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τὴν μέθοδον τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης, τὴν ὅποιαν μέχρι τοῦδε ἐφαρμόζει, ἀκολουθούσα ἐφεξῆς τὴν ὑπὸ τῆς ἱστορικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς διδακτικῆς τῆς ἱστορίας προγραφομένην καὶ 2) ὅπως συσταθῆ εἰς τὴν κ. Διευθυντὴν τοῦ διδασκαλείου νὰ παρακολουθῇ ἐφεξῆς μετὰ περισσοτέρας προσοχῆς τὴν διδασκαλίαν τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος καθηγήτριας καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν αὐτὴ συμμορφώθῃ πρὸς τὰς συστάσεις του, ἵνα ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα. Αὐτὸ εἶνε τὸ πόρισμα τῶν ἐπ' ἐμοῦ διεξαχθεισῶν κατὰ τὴν Ἰμετέραν Διαταγὴν ἀνακρίσεων. Ἰσοβάλλων δὲ τοῦτο εὐσεβάτως εἰς τὴν πεφωτισμένην Ἰμῶν κρίσιν.

Διατελῶ εὐπειθέστατος

Ὁ

Πρόεδρος τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου
Δ. Δάμψας

ΑΠ' ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ἀγαπητὸ διδασκαλικὸ Βῆμα

Εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν ἴμα καὶ παρακλητικὴν φωνὴν τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀγαπητοῦ μας ὄργανου τοῦ διδασκαλικοῦ Βήματος, «ὄσοι πιστοὶ οὐδεὶς διδάσκαλος, οὐδεὶς πονῶν τὸν κλάδον πρέπει νὰ μείνῃ ἀδιάφορος. Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ πόνου, τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ συμφέροντος. Ὁ δὲ συναγεμῶς περὶ αὐτὸ τόσον διδασκάλων ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἀνάγκην ἀνακούφιον, ἀπόδειξιν καλύτερας τύχης τοῦ κλάδου. Μὴ μένωμεν ἀκόμη ἀδιάφοροι! Ἄλλὰ πειθαρχοῦντες εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς μας ἅς ἀποδείξωμεν ὅτι εἴμεθα ἀξιοὶ ζωῆς, ἀξιοὶ τῶν ἐπιθῶν τῆς κοινωνίας καὶ ἀξιοὶ ἀπόστολοι τῆς ἐθνικῆς ἰδέας.

Ἡ ἀδιάφορος θὰ εἶναι πάντως ἡ παρεῖσα καὶ ξένη πρὸς τὸν κλάδον ἡ ἀνάληψις, καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ παταχθῶσι. Ἢ πεῖρα καὶ ἡ φωνῆς ἅς κατευθύνωσι τὰς ἐνεργείας μας πρὸς ἀναγέννησιν, πρὸς ἐξύψωσιν δι' ὧν τοὺς μὲν ἔχθροισ μάς ἀπογοητεύομεν τοὺς δὲ φίλους ἐνθαρρύνομεν καὶ συντελοῦμεν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἰδανικῶν τοῦ κλάδου.

Ἀναγνωρίζοντες ὑμῖς θεσίους ὀλοκοστῶφους τῶν ὑποθέσεων μας βεβαιούμεν ὅτι ἔχετε ἀμέριστον τὴν ἐμπιστοσύνην μας καὶ τὴν ἐκτίμησίν μας.

Μεθ' ὑπολήψεως

Οἱ διδασκαλοὶ Μουλιωνῶν
τῆς ἐκπαίδ. περιφερ. Σητείας

Ε. Σανθάκης Δ. Παπαδάκης
Μ. Θαλασσινὸς (Ιερῶν) Σ. Τζογανέλης

—Θ—

Ἀγαπητὸ δ. Βῆμα,

Φιλοθένητα παρακαλῶ λίγες γραμμὲς μιᾶς διδασκάλως γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς γυναίκας.

Ὡς τῶρα ἡ γυναῖκα συνήθισε νὰ ἀναλαμβάνῃ ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα στὴν ἐκπαιδευτικὴν τῶν ὀσολῶν γίνεται συχνότατα τὸ θῆμα.

Ὡς τῶρα ἡ γυναῖκα συνήθισε νὰ μὴ ζητᾷ δικαιώματα γιὰτὶ ἔτσι γίνονται οὐδὲ τις προηγουμένως γενεαί.

Ὡς τῶρα ἡ γυναῖκα συνήθισε νὰ ὑποτάσσεται στὸν ἀνίκινον πολλές φορές καὶ κακῶ

ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ Ζ'. ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

οικογενεϊαχ, στὸ μεθυσμένο, στὸ χαρτοπαίκτη, στὸν ἐκφορὸ καὶ οἰσιπρὸν νὰ παραδέχεται τὸν ἠθικὸν τῆς σαφισμοῦ, τῶν παιδῶν τῆς τὴν καταδίκη, τοῦ σπιτιοῦ τὴν καταστροφή! — Μὰ εἶναι ἀνθρώπινον αὐτὸ ἀγαπήσει μου; Εἶναι καιρὸς νὰ ἐξηγήσωμεν, νὰ πάρωμε τὸ δίκρον μας! Καμμιά διάκρισι οὐ δέντρα καὶ οὐ γυναῖκα, ἀλλὰ οὐ ἀξία μονάχα!

Ἐμεῖς οἱ μορφωμένες γυναῖκες πρέπει νὰ νοιώσωμε βαθύτερα τὸ δρῆμα ποὺ παίζεται γύρω στὴ φθηνὴ δουλειὰ τῆς φτωχῆς κοπέλλας, γύρω στὴν ἀνθυγιεινὴ δουλειὰ τῆς γυναικῆς κοπέλλας, γύρω στὴν ἀνθυγιεινὴ δουλειὰ τῆς φτωχῆς μητέρας! Ἐμεῖς οἱ ἐργαζόμενες μορφωμένες γυναῖκες ὡς δώσωμε τὸ παράδειγμα μὴ θέλοντας νὰ παιδαίνομεν κάθε λίγο ἠθικὰ κινώμεθα. Ἀς δώσωμε τὰ χέρια κινώμενες ὡς προσπαθῶμε νὰ σώσωμε κάθε ἀμόρηλὴν μᾶς ἀπὸ τὴν ἀμάθεια καὶ ἀγαρματωσύνην ποὺ τὴν καταδίκασαν οἱ ἀνδρικοὶ νόμοι, ἀπὸ τὸ δρόμον τῆς νεροπῆς ποὺ τὴν βυθίζουν συχνὰ οἱ ἴδιοι οἱ ἄνδρες μεταπολιτῆντας σκεπνίοντες ὅλες τὰς εὐθύνες καὶ ποὺ ἡ αἰτία εἶναι στὴν παρά ἀμάθεια, ἀπὸ τοὺς φραγμοὺς ποὺ βάζουν ἀκόμα στὴν γυναῖκα ὑπάλληλο ἢ ἐπιστήμονα οἱ ἄνδρες γιὰ νὰ νάνεβαίνουν ἐκεῖνοι ἀποκρίματα ὅλα τὴν σχολοπάτια νὰ ἐλεύθερα ἀπὸ γυναικείας ἰκανότητες, πολὺ ἀνώτερες συχνά.

Εἶναι καιρὸς γιὰ ξύπνημα! Πρέπει νὰ διαβάσωμε, νὰ κινήθητε, νὰ νοιώσωμε, νὰ ζήσωμε ἐπὶ τέλους!

Γραφήτε στὸ «Σύνδεσμον τῶν Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικῆς» στὴν Ὀμοσπονδίαν καὶ τὸ Δ Βῆμα ποὺ παράλληλα ὑποστηρίζει τὰ δικαιώματά μας, καὶ νὰ μὴ περιμένωμε μὲ στασιμότητα τὰ χέρια.

Μὲ ἀγάπην
Στέλλα Σκλαδουνοῦ

Μήνας 14 Ἰουνίου 1920

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Ἡ τελευταία ἐγκύκλιος τοῦ Σιδ. Ἰγούργιου, μὲ τὴν ὁποίαν προσκαλοῦμεθα νὰ ἀνταποδώσωμε τὴν ἐπισκεψὴν τοῦ Ἑλβετοῦ συναδέλφου μᾶς; φέρει σὲ ἀκαχοῦς καὶ σκέψεις γιὰ τὴν οἰκονομικὴν κυρίως κατάστασίν μας, καὶ πιστεύω καὶ τὸν κλάδον ὀλοκλήρως. Γίαιτι κατ' ὄλο τὸν κῆρον ποὺ ἔχομε νὰ ἐπισκεφθῶμε τὴν ὠραία Ἑλβετία καὶ κατ' ὄλη τὴν ἐπιθυμία ποὺ ἔχομε νὰ παρακολουθήσωμε, ἔστω καὶ γιὰ λίγας ἡμέρας, τὴν παιδαγωγικὴν τῆς κίνησης σκεπτόμεθα ὅτι τοῦτο εἶναι γιὰ μᾶς ἀπραγματοποίητο. Τὰ ἔξοδα θὰ ἀνάβουν ἀπὸ 7—8 χιλ. δρ.—καὶ πρέπει νὰ ἐμολογήσωμε, ὅτι γιὰ καίνομε ποὺ τᾶχουν δὲν εἶνε πολλὰ τὸ ζήτημα θύκος εἶνε νὰ γνωσθῇ κόποι μέσα στοῦς 10 χιλ. δημοβίου θὰ μπορούσαν νὰ διαθελοῦν τὸ ποσὸ αὐτὸ γιὰ τὸ ταξίδι. Δυστυχῶς ἡ φτώχεια μᾶς εἶνε παθολογικὴ καὶ ὡς τέτοια ἀπαιτεῖ γυναικῆ χειρουργικὴ ἐπέμβαση, ποὺ μόνο τὸ Κράτος μπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ, μὲ τὴν ἀμεση ἀποδοχὴ τῶν ἀσφαλίσεων τῆς Ζ. Γεν. Συνελεύσεως. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ βελτιώσῃ—ὄχι ἔως τὸν Αὐγουστο— ἀλλὰ σὲ ἀπώτερον χρόνον, ὅτι θὰ ἐξοικονομήσῃ κάποιο ποσὸν γιὰ τὸ ταξίδι αὐτὸ καὶ γιὰ κάθε ἄλλο παρόμοιο. Τώρα τὸ πῶς κατορθώσῃ οἱ Ἑλβετοὶ συνάδελφοι νὰ ἐπιχειροῦν τέτοια, μὴ ἀπλῆ κατὰ λέξιν μετάφραση τοῦ νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1920, τοῦ καθορίζοντος τὰς μεταβολὰς τῶν ἀρ. ποὺ ἐπιτρέπεται.

Ἄρθρ. 1ον.— Τὸ διδασκικὸν προσωπικὸν τῶν δημο. σχολείων (τοῦ πανταλοῦ τῆς Βιέρνης) ἔχει ὡς ἀρχικὸν (οἱ πρωτοδιόριζόμενοι).

Οἱ δημοδιδασκαλοὶ φρ. ἐλβ. 3500 τὸ ἔτος (XII)= 38.500 δραχ.

Αἱ δημοδιδασκαλίσσαι φρ. ἐλβ. 2850 τὸ ἔτος (XII)= 31350 δραχ.

Αἱ δημοδιδασκαλίσσαι βακτ. κατὰ τᾶξιν

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἄς λάβῃ ὅτι ὄψει τῆς δόλου καὶ ἐπὶ τῆς βίαιος τῶν προσόντων, ὅπως ἀναφέρει καὶ ἡ ἀπόφασίς μας, ὡς καταρτίσει τοὺς βαθμοὺς τοὺς ὁποῖους θέλει. Ἡ μόνη ἐκπαιδευτικὴ μέριμνά μας εἶνε πῶς νὰ ὑπαχθῶμεν εἰς τὸν πανευρωπαϊκὸν νόμον, καὶ δεῖν κατορθώσωμε τοῦτο, κανεὶς δὲν θὰ χάσῃ νομίμως, τὰ δικαιώματά του. Δὲν ἔχομεν τίποτε ἄλλο νὰ προσέχωμε. Καὶ ἐκ' αὐτοῦ τοῦ ζήτηματος παρακαλῶ νὰ σταθῇ ἡ προσοχὴ τοῦ κλάδου, ἂν θέλωμε νὰ φθάσωμε εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ποὺ θέλομεν. Διότι εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι ὁ κόμπος εἶνε αὐτός.

Παπαδημητρίου (Καβάλλας). Δὲν θέλω, κύριοι, νὰ σὰς κουράσω μὲ πολλὰ λόγια καὶ διὰ τοῦτο θὰ σὰς εἰπω μόνον τὰς ἀποφάσεις ποὺ ἔλαβον ὁ Σύλλογος τὸν ὅποιον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω καὶ εἰς τὸν ὅποιον ἐργάζομαι ὄχι μόνον πενιχτοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γυμνάσια καὶ ἀπὸ ἄλλης φύσεως σχολεία.

Εἰς ἀντιπρόσωπος. Παρακαλῶ σεις τί εἰσθε;

Παπαδημητρίου. Ὁ κ. Γεωργακόπουλος ἐπέλεξε καλὸν ἐγκρίμιον δι' αὐτοῦς καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχον ἄδικον. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι, μετὰ τὰς σπουδὰς τὴν εἰς τὸ γυμνάσιον κατατάχθησαν εἰς τὸν κλάδον, προσεπάθησαν μὲ μελέτην ἰδιαιτέρως, καὶ μὲ οἰονδήποτε τρόπον νὰ ἀποκτήσουν καὶ καί ποῖαν ἐμπειρίαν ἐκπαιδευτικὴν. Δὲν μποροῦμε νὰ λέγωμεν ὅτι εἶνε ἀτελεῖς. Ἐγκαταλείψαντες τὰς πατρίδας τῶν ὑψηροῦ τὸ κράτος καὶ μᾶς λέγουν πᾶρος μᾶς στὴν ἀγκυλιὰ σὰς. Λοιπὸν λέγουν ὅλοι νὰ ὑπαχθῶμεν εἰς τὸν Πανευρωπαϊκὸν ὡς ἔστι: Οἱ μετακινούμενοι νὰ κατατάσσονται εἰς εἰσηγητὰς, μετὰ 15 ἐτῶν ὑψηροῦσαν νὰ προάγονται εἰς τμηματάρχας Β' καὶ νὰ φθάνουν μέχρι διευθυντοῦ Β'. Οἱ πρωτοβάθμιοι μετὰ 15ετῆ ὑψηροῦσαν νὰ κατατάχθωσιν εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Α'. Κατὰ τὰ ἄλλα νὰ μείνῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔστι.

Χονδρόπουλος ἀρτίως. Ὡς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν ἢ γνώμην τοῦ συλλόγου μου εἶναι ὡς πρὸς τὴν διαβάθεισιν μὲν νὰ ληφθῇ ὅτι ὄψει ἡ ἰκανότης καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὰ προσόντα καὶ τὰ ἔτη τῆς ὑψηροῦσας. Διότι ὅπως γνωρίζομεν πολλοὶ εἶναι τελειόφοιτοι δημοτικῶν σχολείων καὶ ὑποδιδάσκαλοι.

Βαβαῖος θὰ παρανευθῶσιν οἱ συνάδελφοι τῆς Π. Ἑλλάδος, ἀλλὰ ὅλα τὰ νῦν μέρη, σχεδὸν 80% εἶναι τελειόφοιτοι Γυμνασίου καὶ τώρα μόνος ἡ Κυβέρνησις θυμήθηκε ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔστω καὶ τελειόφοιτος διδασκαλείων. Φαντασθῆτε τώρα τὴν θέσιν τῆς ἐκπαιδύσεως ἐν Μακεδονίᾳ καὶ εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη. Ὡς πρὸς τὴν διαβάθεισιν ὁ σύλλογός μου ἔχει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ καταταχθῶμεν ἀπὸ ἄκοιτοῦ μέχρι εἰσηγητοῦ, συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ἀποφασί τῆς Ὀμοσπονδίας κατὰ τὸν νόμον 3.215 νὰ ἐπανελεῖθῃ δηλ. ὁ νόμος τῶν τριετιῶν.

τὸ ἔτος φρ. ἐλβ. 450 (XII)= 3850 δραχ.

Οἱ δημοῖοι τῶν ἀνωτέρων δημοτικῶν σχολείων, ὅπου δηλ. διδασκάνται ἐκτός τῶν κεινῶν μαθημάτων γενικὴν γεωγραφίαν, γενικὴν ἱστορίαν, φυσικὴν ἱστορίαν, Γερμανικὰ ἢ Γαλλικὰ (ἀρθ. 71-75 τοῦ νόμου περὶ δημοτ. ἐκπαιδύσεως) λαμβάνουν ἐπὶ πλέον ἐπιβῆμα ἐκ 500 φρ. ἐλβ. κατ' ἔτος.

Ἄρθ. 2ον.— Εἰς τὸν ἀρχικὸν μισθὸν τῶν δημοῖων καὶ δημοτῶν προστέθενται, ἀπὸ τοῦ 4ου ἔτους τῆς ὑψηροῦσας τῶν 12 ἀξήσεις ἀπὸ 125 φρ. τὸ ἔτος.

Ἄρθ. 4.— Αἱ κοινότητες ἀρτίζουν νὰ παρέχουν εἰς κάθε δημοῖον ἢ δημοτῶν τὰς ἐξῆς ἐπιχορηγήσεις:

1) Κατοικίαν ὑποφερτὴν καὶ εἰς τὴν

Καρκιλήτης (Λήμνου). Ἡ γνώμη τοῦ Συλλόγου, κύριοι, τὸν ὅποιον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω εἶναι ἡ ἔξης: Ἐπιβεβλημένη θεωρεῖ τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ Κλάδου εἰς τὸν 2.494 νόμον, ἵνα οὕτως καταλάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν εἰς τὴν πανευρωπαϊκὴν οἰκονομικὴν καὶ εἶναι νὰ μὴ εἰμεθα τὰ ἀποκαίδια τῆς Πολιτείας, ὅπως ἐουνήθησαν νὰ μῆς λέγουν, ἀλλὰ νὰ τολμήσωμε νὰ λεγώμεθα δημοῖοι τῆς Πολιτείας, διότι αὐτὸ μᾶς ἀξίζει, διότι εἰμεθα οἱ π-ευματικοὶ πατεροὶ τοῦ Λαοῦ. Οἱ βαθμοὶ τοὺς ὁποῖους πρέπει νὰ καταλάβῃ ὁ Κλάδος μας, πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τοὺς βαθμοὺς τῆς ὑπαλληλικῆς Ἱεραρχίας, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ προλαλήσαντες—οἱ περισσότεροι σχεδὸν— συνεφώνησαν νὰ εἶναι ἀπὸ τὸν βαθμὸν Ἀκολουθοῦ μέχρι εἰσηγητοῦ ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τῶν νέων χωρῶν εἶναι ἀρτίοι καθ' ὅλα, ἐκτός τῆς κλασικῆς μορφώσεως. Οὗτοι ἀπέκηθησαν μὲ τὴν πείραν μορφώσεως καὶ μποροῦν νὰ εἰπω ὅτι καὶ αὐτοὶ καθ' ὅλα δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἄλλους πτυχιούχους.

Ὁ κ. Μπέλλος (Θηβῶν). Κύριοι Συνάδελφοι. Ἐπρεπε νὰ φράσωμε στὴ σημερινὴν κατάντια γιὰ νὰ ἐρθῶμε στὸν ἐαυτὸ μᾶς καὶ νὰ ρωτήσωμε τί ἐγίνε, τί δὲν ἐγίνε καὶ τί μπορεῖ, πρὸ παντός, νὰ γίνῃ πῶς τὸ ζήτημά μας ποὺ τόσο πολὺ τὸ φροστηθήκαμε δὲ μπόρεσ νὰ βρῇ ἀκόμα ὄχι τὴν ἀρχὴν τοῦ τέλους του ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχῆς του καὶ πῶς τὸ δικαίόν μας, τὸ ὅποιον ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τοὺς ἔπρεσε κάτω ἀπὸ τὸν ὄριζοντα τῆς συνειδήσεως τῆς πολιτείας. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω κανένα διότι ὅλοι μας φταίμε θὰ προσπαθῶμε νὰ σὰς ἐκθέσω χρονολογικῶς τὰ τελευταία γεγονότα.

Πρῶτα-πρῶτα εἴχομε τὸ μεγάλο ἀτύχημα νὰ εἴμεθα τὸ Σεπτέμβριον ὑπαλληλικῶς ἀδιαβάθμιστοι μόνον σχεδὸν ἀπὸ ὅλους τοὺς ὑπαλληλοὺς καὶ διότι θέλωμε νὰ διατηρήσωμε τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ κλάδου καὶ διότι χάσαμε μὴ εὐνοικωτῆτα εὐκαιρία ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως νὰ πάρωμε καὶ τὸν βαθμὸν τῆς τμηματάρχου Β' ἀκόμη. Δεύτερον δὲν τὸ βάλωμε καὶ ἡμεῖς καθόλου καλὰ τὸ ζήτημα στὴν Ἐπιτροπὴν, διότι διατρέψαμε τὸν κλάδον σὲ τρεῖς πικνὲς φάλαγγες καὶ εἶπε προχωρήσωμε νὰ κατατήσωμε τοὺς βαθμοὺς ποὺ ἔχουσαμε. Καὶ εἴχομεν τὸ πλεονέκτημα ἡ παράταξις αὐτὴ ὅτι ὠφελοῦσε πολλοὺς συναδέλφους, ἀλλὰ εἴχε τὴν ὑψηλὴν νὰ τὸ δώσῃ καὶ εἶπε ἡ ἐπιτροπὴ, ἐνὸς ἀνεγνωρίσει τὸ δικαίόν μας χωρὶς νὰ χαλῆσιν καθόλου τὴν παράταξίν μας μᾶς ἐπρόβλεψεν ἄρκετες βαθμίδας πρὸς τὰ κάτω, ὁ δὲ κύριος Σοφοῦλης μὲ τὴν σειρά του ἔκοψε καὶ αὐτὸς δέκα δραχμὲς ἀπὸ τὸν καθένα. Συνέεργετο ἡ ἑκατοστὴ Συνέλευσις καὶ ἀντὶ τὰ προσανατολισθῆν πρὸς τὰ πράγματα καὶ νὰ ἀσκηθῇ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνον αὐτὰ ὅπως τὰ ζητοῦμε διότι χρειάζονται 60 ἑκατομμύρια συζητεῖ ἂν πρέπη νὰ γίνον εισηγητῆ καὶ οἱ μὴ πτυχιούχοι! Καὶ εἶναι μὲν ἀλήθεια ὅτι ἐγίνε κάποιο νομοσχέδιον μὲ αὐτὴν τὴν βίση εἰς τὴν ὕψην σκέψη νὰ μὴ πάρωμε ἀμέσως τὸ μισθὸ τοῦ βαθμοῦ, ἀλλὰ

ἐξῆλθεν τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐνὸς κῆπου.
2) (9) ἑννέα κυβικὰ μέτρα ξύλων ἢ ἄλλο εἶδος καυσίμου ὅπως ἴσως ἀξίας, παραδιδόμενα χωρὶς ἐξῆδα εἰς τὴν κατοικίαν.
3) 18 ἐκτάρια (1 are=100*) καλλιεργησίμου Γῆς «καλῆς ποιότητος» ὅσην τὸ δυνατόν πλησιέστερα τοῦ σχολείου.
Αἱ κοινότητες δύνανται νὰ ἀντικαταστήσωσιν τὰς ὡς ἀνω ἐπιχορηγήσεις μὲ ἀποζημιώσεις εἰς εἶδη (γάλα δηλ. βούτυρον) ἀνάλογον μὲ τὰς τοιαύτας συνθήκας.
*Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ ὁμιλοῦν τὰ πράγματα, τὰ σχόλια περιτεύουσιν.

Τῆ. Τσαγιᾶς
Μετεκπαιδευόμενος

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Εκδίδεται κατά Κυριακήν

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ,
(TRIBUNE D' INSTITUTEURES)

Organe officiel de la Fédération
d' Enseignement de Grèce
Bureaux : 27a, rue Deligeorgi Athènes

Συνδρομή ετησία δραχ. 40
Διά τὸ ἐξωτερικόν > 65

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα πρὸς :

Διδασκαλικὸν Βῆμα,
Δεληγώργη, 27α Ἀθήνας

Ἀγγελίαι—Καταχωρήσεις 5 δρ. ὁ στίχος.

δυστυχῶς καὶ αὐτὸ ἀκόμη παρεπέμφθη εἰς τὸ Γενικὸ Λογιστήριον καὶ ἔπρεπε νάρθη τὸ αἰματηρὸν μαστίγιωμα τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, τὸ ὁποῖον ἔθαψε κάτω ἀπὸ τὴ μαύρη πλάκα τοῦ καὶ νομοσχέδιον καὶ ἀποφάσεις Συνελεύσεως γιὰ νὰ καταλάβωμεν ἐπὶ τέλους ὅτι τὸ ζήτημά μας πού δὲν τετέλεσε σὲ μισοβασιλεία τοῦ Σοφοῦλη τότε πού ἐτρομοκρατήθη ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὴν Πανυπαλληλικὴ ἐμφάνισιν δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ λυθῇ περὶ μονομερῶς καὶ ὅπως ζητοῦμε ἡμεῖς. Καὶ τώρα θὰ μὲ ρωτήσετε τί μορφεὶ νὰ γίνῃ; Πρέπει νὰ εἴμαστε ἀρκετὰ εὐλακροῦντες καὶ ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ ἀπέναντι τῶν συλλόγων πού ἀντιπροσωπεύομε, πρέπει νὰ συμμορφωθοῦμε πρὸς τὴ σκληρὴ πραγματικότητα καὶ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει τὰ ἔξῃ: Πρῶτον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲ μὴ μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ τὰ 60 ἑκατομύρια πού ζητᾶμε καὶ δευτέρον ὅτι τὸ ζήτημα μας δὲν εἶναι ὑποκειμενικόν, ἀλλ' ἀντικειμενικόν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅτι ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ ἀκούσῃμε τὸν πάγον τῆς σιαιοσιμότητος καὶ ὅτι εἴμαστε 10000 μοιρασμένοι σ' ἓνα σωρὸ βαθμῶν καὶ βαθμίδες καὶ τέλος ὅτι ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ στροβιλισθοῦν σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιον.

Ἐπὶ τὸν ἄλλο μέρος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἰδέαν μου εἶναι ὀλιγώτερον ἀδικος ὁ νόμος 3215, ὁ ὁποῖος εἰς μὲν τούτους νέους κανονίζει πλέον ἓνα βαθμὸν, ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀφαίρει τοὺς διαφόρους βαθμούς καὶ τοὺς κατατάσσει ἀναλόγως καὶ τοῦ χρόνου ἀλλὰ καὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ δι' ὅλους ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῆς προαγωγῆς μὲ τὴ συμπλήρωσιν τῶν τριετιῶν.

Λεπτομερεῖας τῆς συμπεριπέρας τῶν διαφόρων βαθμῶν τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰς τοῦ πανυπαλληλικοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγῶμεν προχειροῦς διότι τοῦτο ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν δασκάλων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαιτηθῆσομεν ποσόν, τὰς λεπτομερεῖας τῆς κατατάξεως αὐτῆς; μποροῦμε νὰ τὰς ἀφήσωμε σὴν ὀνηρσία τοῦ Ὑπουργείου, εἰάν ὑπάρχη δὲ καὶ καμιά τάξις, ἡ ὁποία νομίζει ὅτι ἀδικεῖται, ὅπως οἱ Γυμνασιασταί, αὐτὴ μπορεῖ νὰ πάρῃ καὶ ἄλλη μιά τριετία καὶ ν' ἀνεβῇ ψηλότερα. Τὸ οὐσιώδες γιὰ μᾶς τώρα εἶναι νὰ καταλάβωμε αὐτούς τοὺς βαθμούς τοῦ πανυπαλληλικοῦ πού ζητᾶμε ὅσο μικρὸς καὶ ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων πού θὰ καταλάβουν τοὺς ἀνωτέρους βαθμούς, ἀπὸ ἡμᾶς πάλιν ἐξαρτᾶται νὰ εὐρύνωμεν τοὺς ἀριθμούς αὐτούς γιὰ νὰ ὠφεληθοῦμε ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον. Ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου Ἡθῶν τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύω ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίξω τὴν κατάταξιν εἰς τὸν πανυπαλληλικὸν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀκολουθοῦ ἐσηγητοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 3215 τῶν τριτοβαθμίων κατατασσομένων εἰς τὸν βαθμὸν γραφέως Α' Ἀκολουθοῦ.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΠΕΝΘΗ

Ἀπεβίωσε καὶ ἐκδηθῆν ἐν Σύρῳ ἡ δέσποινα ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ Κ. ΦΙΟΡΑΚΗ, μήτηρ τῆς ἐκλεκτῆς καὶ διακεκριμένης συναδέλφου Εὐγενίας Φιοράκη.

Τὸ Δ. Βῆμα ἀπευθύνει θερμὰτα συλλυπητήρια εἰς τὴν συνάδελφον καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

**ΓΙΑΤΙ ΖΗΤΟΥΝ ΤΗΝ ΨΗΦΟΝ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ὩΣ ΕΚΛΟΓΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΜΟΙ**

Μὲ ἰδιαίτην εὐχαρίστησιν δημοσιεύομε τοὺς λόγους πού προβάλλει «δ ἄγνας τῆς γυναικῆς» γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ψήφου, καὶ ἐλπίζομε πὸς γρήγορα ἀπὸ τῆς στήλης τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βῆματος» θὰ χαιρετίσωμε τὴν ἐπιτυχία του.

Α') Σεὶς βουλευτικὲς ἐκλογεῖς :

— Γιατί θέλομε νὰ καλυτερεύσωμε τὴν νομοθεσίαν πού ἀφορᾷ τὴ γυναῖκα καὶ τὸ παιδί.

— Γιατί θέλομε νὰ φροντίσωμε ἰδιαίτερα γιὰ τὴ μόρφωσιν τῆς Ἑλληνίδος.

— Γιατί θέλομε νὰ κάνωμε τὸ δημοτικὸν σχολεῖον πραγματικὰ λαϊκόν.

— Γιατί θέλομε νὰ εἶναι ἐλεύθερη ἡ ἐξάσκηση κάθε ἐπαγγέλματος ἀνεξαρτήτως φύλου.

— Γιατί θέλομε νὰ εἶναι οἱ συνθήκες τῆς ἐργασίας καὶ τῆς προαγωγῆς ὅμοιες γιὰ τὴν τὴν γυναῖκα ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἄνδρα, τόσο γιὰ τὴν ἐργάτρια ὅσο καὶ γιὰ τὴν ὑπάλληλον.

— Γιατί θέλομε νὰ κατακολεμήσωμε τὴν ὀδικὴ καὶ ἠθικὴ ἐκμετάλλευσιν τοῦ παιδιοῦ.

— Γιατί θέλομε νὰ κατακλεμήσωμε τὴν σωματεμπορίαν τῶν γυναικῶν.

— Γιατί ἔχομε κάθε δικαίωμα νὰ ἐκφράζωμε τὴ γνώμη μας γιὰ νόμους πού ἀφοροῦν ἡμᾶς καὶ τὰ παιδιά μας.

— Γιατί ἔχομε κάθε δικαίωμα νὰ ἐκφράζωμε τὴ γνώμη μας γιὰ τὴ διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλοῦτου, ἀφοῦ μᾶς βαραίνουν οἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πολιτοῦ, μὲ τὴν πληρωμὴ τῶν φόρων.

— Γιατί, ἀφοῦ ἔχομε ὑποχρεώσεις, θέλομε νὰ ἔχωμε καὶ εὐθύνες.

— Γιατί ἡ εὐθύνη πού θὰ ἔχη ἡ γυναῖκα μέσα στὴν πολιτεία θὰ τὴν ἀνυψώσῃ ἠθικὰ.

— Γιατί ἡ καθολικὴ ψηφοφορία, ἡ βάση κάθε δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, εἶναι πραγματικὴ εἰρήνεια ἐφ' ὅσον ὁ μισὸς ἐνήλικος πληθυσμὸς τῆς χώρας δὲν ψηφίζει.

— Γιατί τέλος ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία εἶναι δικαίωμα κάθε πραγματικὰ ἐλευθέρου ἀνθρώπου.

Β') Σεὶς δημοτικὲς καὶ κοινοτικὲς ἐκλογεῖς :

— Για νὰ φροντίσωμε ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως.

— Για νὰ ἐργασθοῦμε ἀποτελεσματικώτερα γιὰ τὴν ὑγιεινὴν τῶν παιδιῶν στὸ σπίτι καὶ στὸ σχολεῖον.

— Για νὰ ἐφαρμόσωμε πραγματικὰ τὸ νόμο γιὰ τὴν ὀκνηροτικὴν ἐκπαίδευσιν, τόσο γιὰ τὴν γενικὴν ὅσο καὶ τὴν τεχνικὴν.

— Γιατί θέλομε νὰ κάνωμε κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἐγκαταστήσωμε δλόκληρο δίκτυον θεσμῶν καὶ ἰδρυμάτων κοινωνικῆς προνοίας, ὅπως ἔχει γίνεαι ὡς τώρα ἀπὸ δῆμους ἄλλων πολιτισμένων κρατῶν γιὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ.

— Γιατί ἡ γυναῖκα ὡς νοικοκυρὰ μπορεῖ νὰ προσφέρῃ πολλὰς ὀνηρσίας στὴν ἀγορανομία καὶ νὰ συντελέσῃ στὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀκρίβειας τῆς ζωῆς διὰν αἰσθανθῇ τὴν εὐθύνην τῆς.

Τὸ νὰ ζητῆς λόγο ἀπὸ τὰς αἰσθητικὰς ἀρχὰς τῆς ἐργασιακῆς διατάξεως καὶ τὸ νὰ συμμορφώσῃσαι μὲ τὰς ἀποφάσεις τῶν Τοσικῶν καὶ Γενικῶν Συνελεύσεων εἶναι δύο καθήκοντα πού τὸ ἓνα ἀποτελεῖ συμπλήρωμα τοῦ ἄλλου.

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΚΙΝΗΣΗ**

Διατάγματα

Ἡ Δ. δημοσιεύονται τὴν 21 Μαΐου ἰδρύνονται καὶ προάγονται καὶ ὑποβιβάζονται τὰ κάτωθι δημοτικὰ σχολεῖα.

Α' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Φλωρίνης: Μονοτάξιον μικτὸν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς Κάτω Νεβόλιανης. 2) Διτάξιον μικτὸν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς τὸ χωρίον Καύκασος (Κίναλι).

Β' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Κοζάνης: Προάγονται τὰ ἔξῃ: δημοτικὰ σχολεῖα: 1) Τὸ μονοτάξιον Χασάνκιοι εἰς διτάξιον. 2) Τὸ μονοτάξιον Σαῖνλέρ εἰς διτάξιον. 3) Τὸ μονοτάξιον Καρατζιλάρ εἰς διτάξιον. 4) Τὸ μονοτάξιον Χατζιλάρ εἰς διτάξιον. 5) Τὸ μονοτάξιον Χαϊσαρλί εἰς διτάξιον. 6) Τὸ μονοτάξιον Κρέσμος εἰς διτάξιον. 7) Τὸ μονοτάξιον Ἄνω Καϊλαρίου εἰς διτάξιον. 8) Τὸ μονοτάξιον Κάτω Καϊλαρίου εἰς τριτάξιον. 9) Τὸ διτάξιον Ναλμπάνκιοι εἰς τριτάξιον. 10) Τὸ διτάξιον Ἰνελί εἰς τριτάξιον. 11) Τὸ τριτάξιον Κατρανίτης εἰς τετρατάξιον. 12) Τὸ τετρατάξιον ἀρρένιον Σερβίαν εἰς πεντατάξιον. Ὑποβιβάζεται τὸ διτάξιον Δερβιζάνων εἰς μονοτάξιον.

Γ' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Σατορίας: α' Ἰδρύνεται μονοτάξιον μικτὸν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς Βίτσινα. β' Προάγονται τὰ ἔξῃ: σχολεῖα: 1) Τὸ μονοτάξιον Ταστροσκίου εἰς διτάξιον. 2) Τὸ μονοτάξιον Μοκραίνης εἰς διτάξιον. 3) Τὸ τετρατάξιον Χρουπίστης εἰς πεντατάξιον. 4) Τὸ μονοτάξιον Λάγκας εἰς διτάξιον. 5) Τὸ διτάξιον Ὁθλέων Κλεισοῦρας εἰς τριτάξιον.

Δ' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Φλωρίνης: Ἰδρύνεται μονοτάξιον σχολεῖον εἰς Ἄγιον Θεόδωρον.

Ε' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Βεργίας: α') Ἰδρύνονται τὰ ἔξῃ: σχολεῖα: 1) Διτάξιον Ντουργιά. 2) Μονοτάξιον Βρωμόσκαλα. β') Προάγονται τὰ ἔξῃ: σχολεῖα: 1) Τὸ μονοτάξιον Σπὶ εἰς τριτάξιον. 2) Τὸ μονοτάξιον Κουτσιργιώτισσα εἰς διτάξιον. 3) Τὸ μονοτάξιον Γιάντισσα εἰς διτάξιον.

ΣΤ' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Θεσσαλονίκης: Ἰδρύνονται τὰ ἔξῃ: σχολεῖα: 1) Μονοτάξιον εἰς Κάτω Βολοβόσ—Θεονίκης. 2) Ὅμοιον εἰς τὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν Ἰγγίλι. 3) Ὅμοιον εἰς τὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν Νέου Χαρμάνκιοι. Προίγεται τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Ἀραπλῆ εἰς διτάξιον.

Ζ' Ἐν τῇ περιφερείᾳ Δράσης: Ἰδρύνεται ἀνὰ ἓν μονοτάξιον μικτὸν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς τοὺς ἔξῃ: προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς: 1) Εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Χατζηλίαν, Σοφόμπος καὶ Ἰσινί Φαρσάλων. 2) Εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Λοξοῦρι, Ἀβέρωφ, Νέας Σμύρνης καὶ Κουτσοχείρου.

Παραιτήσεις
Ἐλένη Ψυροπούλου Δεσκάτης Ἐλασσόνας, Ἐλένη Σταμίνου Καστέλλου Ρεθύμνης, Χρῖσ. Καρατζαφέρης Γαρδικίου Γορτυνίας, Ἰωάν. Γιαννοπούλου Βιθινης, Χρῖσ. Σωτηροπούλου Λιγυστιάνων, Ἀημ. Καρβελῆ Σαρδηνίων, Γεωργ. Σαρκοῦλη Κερσούλου Κονίτης.

Ἀπολύσεις
Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου Βελτίσης, Ἄννα Στρατηγοπούλου Μέξι, Ἰλ. Μαγκλάρας Σπεοχειάδος, Γεώργ. Πικασταμούλης Κυριακοχωρίου, Ἀθ. Κρανιώτης Γιαννιτιδος, Ἄνδρ. Καρατζαβέλου Ἀταλάντης. Σπάρτη Κυριατζῆ Σκριποῦς.

— Π. Πολυζογούπουλος Μιχαῖλου Πατρῶν, Μαρία Ἀντωνιάδου τοῦ προτύπου τῆς Φιλικῆ καὶ εἰσαρκίας, Κ. Παπασιδέρης Παναγιῶτου Βοιωτίας.

Διορισμοί
Κ. Παπαγεωργίου εἰς Κουκοβίτσιαν Φωκίδος.

Ἡ πενταρχία ὅτις ἀποφάσεις εἶναι ἀλλόλογον καὶ τῆς Ὁμοσπονδίας τὸν ὁ πρῶτος δρος γιὰ τὴ ζωὴ τῆς ἐργασιακῆς καὶ τὴν ἐπιτυχία τῶν ἀγώνων τῆς.

